

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke zondag

Abonnementsprijs: 600 F per jaar

Postcheckrekening nr. 3185.22

Beheer en Redactie: Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie — Overzicht — Toepassingsmodaliteiten

De wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie (Belgisch Staatsblad van 17 juli 1964) waarvan het koninklijk besluit van 29 augustus 1964 (Staatsblad van 1 september 1964) de inwerkingtreding bepaalt op 1 september 1964, veruimt aanzienlijk de maatregelen die de rechtbanken kunnen nemen, daar waar zij tot nog toe alleen veroordelingen met of zonder uitstel konden uitspreken. Met deze wet krijgt de rechter inderdaad in ons strafrecht de nieuwe bevoegdheid om de uitspraak van de straf gedurende een door hem bepaalde tijd op te schorten en aan die opschorting al dan niet probatiemaatregelen te verbinden. Die beslissing maakt een einde aan de vervolging indien zij niet wordt herroepen. In de tweede plaats regelt de wet het uitstel en staat zij de rechter toe dit uitstel aan te vullen met voorwaarden die de veroordeelde zal moeten naleven gedurende de tijd welke bij de rechterlijke beslissing is bepaald.

De rechter beschikt voortaan over een zeer uitgebreide reeks maatregelen waaruit hij degene kan kiezen die het meest gepast zijn voor iedere verdachte. Die maatregelen zijn:

- a) gewone opschorting van de uitspraak van de veroordeling,
- b) probatieopschorting van de uitspraak van de veroordeling,
- c) veroordeling met uitstel,
- d) veroordeling met probatieuitstel,
- e) veroordeling zonder meer tot een geldstraf of tot een gevangenisstraf.

Het past de nieuwe maatregelen één na één te onderzoeken om de wezenlijke kenmerken alsmede de toepassingsmodaliteiten ervan nauwkeurig te bepalen.

* * *

I. Overzicht van de wet

I. Opschorting van de uitspraak van de veroordeling.

A) Gewone opschorting (zonder opdeproefstelling).

De wet bepaalt vooreerst de gewone opschorting van de veroordeling zonder opdeproefstelling.

In de geest van de wetgever moet deze maatregel «een plechtige waarschuwing zijn die de delinquent tegelijk zal doen begrijpen welke de draagwijdte is van de gunst die hij geniet, maar dat zij hem, wanneer hij zich onwaardig toont, evengoed kan ontnomen worden».

§ 1. Toepassingsvoorwaarden.

De toepassing van deze maatregel is afhankelijk gesteld van de in artikel 3 opgesomde voorwaarden, namelijk:

1) De rechter moet vaststellen dat de tenlastelegging tegen de verdachte is bewezen. Inderdaad, kan de maatregel al dan niet verbonden met de probatie, slechts worden ingedacht ten aanzien van een schuldige (Memorie van toelichting, p. 7 - Verslag Senaatscommissie van 22 oktober 1963, p. 11, nr. 26).

2) De verdachte mag nog geen veroordeling hebben opgelopen tot een criminele straf of tot een correctionele hoofdgevangenisstraf van meer dan één maand, zelfs uitgesproken met uitstel.

3) De rechter moet van mening zijn dat ter zake geen veroordeling tot een hoofdstraf van meer dan twee jaar correctionele gevangenisstraf of tot een zwaardere straf dient uitgesproken te worden. In principe is de opschorting van de veroordeling eveneens mogelijk voor de misdrijven die slechts een straf tot geldboete verdienen. Uit de opbouw van de wet blijkt echter dat het over het algemeen niet raadzaam zal zijn de opschorting van de veroordeling uit te spreken voor lichte misdrijven die slechts met een geldboete moeten bestraft worden (Memorie van toelichting, p. 7).

4) De opschorting kan niet worden bevolen dan met instemming van de verdachte. Om enigerlei waarde te hebben moet die instemming de wil tot verbetering bevatten van hij die ze geeft. Zonder die wil immers komt de doelmatigheid van de beoogde maatregel zelf in het gedrang (Verslag Senaatscommissie van 22 oktober 1963, p. 11, nr. 26, en p. 14, nr. 32). De instemming van de verdachte moet blijken uit een afzonderlijk

geschrift of uit de ondertekening van het proces-verbaal van de terechtzitting waarop zij geacteerd is.

De nadruk dient te worden gelegd op het feit dat de instemming van de verdachte met de voorgestelde maatregelen niet *noodzakelijk* een bekentenis insluit (Verslag Senaatscommissie van 22 oktober 1963, p. 19, nr. 3). Dit onderscheid, waarvan de heer Verslaggever Housiaux, in de Senaat heeft gezegd (Handelingen van 27 november 1963, p. 95) dat het « kan voorkomen als een uiterste subtiliteit », werd door de heer Rolin met het volgende voorbeeld belicht (loc. cit.): « Nemen wij » een tenlastelegging van zedenschennis of van mede- » plichtigheid aan overspel, waarin sprake is van ge- » slachtbetrekkingen die de verdachte met een gehuwde » vrouw heeft gehad. Betrokkene kan overwegen dat het » hem verboden is te bekennen, gezien de verplichting » tot geheimhouding die op hem rust ten aanzien van » zijn medeplichtige. Maar hij kan zich voor een opeen- » stapeling van bezwaren bevinden zodat hij, redelijker- » wijze om een zekere veroordeling te vermijden, zijn » instemming met de hem geboden opschorting van de » veroordeling niet kan weigeren. Er dient dus op » moreel plan een onderscheid te worden gemaakt » tussen de instemming en de bekentenis, hoewel zij » vanuit juridisch oogpunt dezelfde uitwerking hebben. » Het was dan ook van wezenlijk belang, meen ik, » de bekentenis van de verdachte niet te verwarren » met zijn instemming, en zich aan deze instemming » te houden. »

5) De rechter moet de duur van de opschorting bepalen.

6) De beslissing die de opschorting gelast, moet met redenen omkleed zijn (art. 3, al. 4). Zij moet inzonderheid vaststellen dat de wettelijke voorwaarden waaraan het verlenen van de opschorting ondergeschikt is, vervuld zijn.

§ 2. Bevoegde rechtsmachten.

De opschorting kan worden uitgesproken door de onderzoeksgerechten en de vonnisgerechten, met uitzondering van de hoven van assisen en de politierechtbanken (art. 3).

Om die maatregel te gelasten, zijn dus bevoegd: de correctionele rechtbank, het hof van beroep, de krijgsraad en het militair gerechtshof, evenals de raadkamer en de kamer van inbeschuldigingstelling.

B) Probatioopschorting (met opdeproefstelling).

§ 1. Toepassingsvoorwaarden.

De voorwaarden zijn dezelfde als die betreffende de opschorting van de veroordeling zonder opdeproefstelling.

Echter dient de instemming van de verdachte te worden vastgesteld niet alleen met de opschorting van de uitspraak van de veroordeling, maar bovendien met de voorwaarden die de rechter zich voorneemt aan de opschorting te verbinden (Verslag Senaatscommissie van 22 oktober 1963, p. 14, nr. 32).

§ 2. Bevoegde gerechten.

De maatregel kan gelast worden door de onderzoeksgerechten en door de vonnisgerechten, met uitzondering van het hof van assisen en de politierechtbank.

C. Gemene bepalingen.

§ 1. Initiatief tot de procedure van de opschorting.

De opschorting kan ambtshalve worden gelast door de raadkamer of de correctionele rechtbank; voor die gerechten kan zij door het openbaar ministerie gevorderd of door de verdachte gevraagd worden (art. 3).

De wet legt geen voorwaarden op naar de vorm betreffende de vorderingen van het openbaar ministerie of het verzoek van de verdachte. Behoudens het geval waarin het verzoek ertoe strekt dat het vonnisgerecht zou kenis nemen van de opschorting in raadkamer mag het verzoek gericht worden tot het onderzoeks- of vonnisgerecht door geschreven of mondelinge vorderingen. In dit laatste geval dient dat verzoek te worden opgetekend op het proces-verbaal van de terechtzitting.

Anderzijds kan de opschorting niet ambtshalve worden uitgesproken zonder dat de verdachte werd gehoord. Dit is een gevolg van het feit dat de bevoegdheid van de rechter om deze maatregel te gelasten afhankelijk is gesteld van de instemming van de verdachte. Wordt deze instemming gegeven, dan krijgt het openbaar ministerie — wiens tussenkomst op de terechtzitting van rechtswege vereist is — de gelegenheid om zijn advies uit te brengen, zo het oordeelt dat de beoogde maatregel voor de opschorting wettelijk onmogelijk of niet passend is.

§ 2. Misdrijven en straffen onttrokken aan het toepassingsveld van de opschorting.

De opschorting is niet van toepassing:

1) krachtens artikel 3, laatste lid van de wet, op de overtredingen van bepalingen bestemd om in de betaling van fiscale rechten te voorzien, *ongeacht de aard van de daarop gestelde straffen* (Wetsontwerp van 20 november 1956 - advies van de Raad van State, p. 32).

2) krachtens artikel 20 § 2 van de wet, op de straffen aangehaald in de artikelen:

— 143 van de wet van 15 april 1896, betreffende de vervaardiging en de invoer van alcohol,

— 27 van de wet van 12 december 1912, tot afschaffing van het vergunningsrecht op de slijterijen van alcoholhoudende dranken en de instelling van een belasting op de brandewijn en andere alcoholhoudende dranken,

— 16 van de wet van 29 augustus 1919, op het alcoholstelsel, gewijzigd bij artikel 5 van de besluitwet van 14 november 1939,

— 41 van de wetbepalingen betreffende de slijterijen van giste dranken, gecoördineerd op 3 april 1953.

§ 3. Procedure in de raadkamer (art. 4).

De wetgever heeft op ondubbelzinnige wijze te kennen gegeven welke naar zijn bedoeling de draagwijdte is van het recht dat hij aan de onderzoeksgerechten toekent om de opschorting van de uitspraak van de veroordeling te gelasten. Het is een *uitzonderlijke* maatregel, daar de opschorting in de regel moet uitgesproken worden door het vonnisgerecht (Verslag Kamercommissie van 11 mei 1964, nr. 5, p. 6 - Verklaring van de verslaggever de heer Robyns aan de Kamer, Handelingen van 20 mei 1964, p. 7). Om dit uitzonderlijk karakter van de maatregel genomen door het onderzoeksgerecht nader te bepalen, heeft de Kamer de door de Senaat gestemde tekst gewijzigd en bij artikel 3 een nieuw lid ingevoegd (lid 2) dat luidt:

«De opschorting kan eveneens worden gelast door de onderzoeksgerechten wanneer zij van oordeel zijn dat de openbaarheid van de debatten de declassering van de verdachte zou kunnen veroorzaken, of zijn reclasering in gevaar zou kunnen brengen».

De wetgever heeft aldus een «overdreven toevlucht tot de mogelijkheid van de opschorting van de veroordeling door de raadkamer willen beletten» (vermeld verslag van de Kamer, p. 7).

Bij de voorwaarden welke artikel 3, 1ste lid, vereist opdat de correctionele rechtbank de opschorting zou kunnen gelasten, wordt dus een nieuwe voorwaarde gevoegd, wanneer de maatregel door de raadkamer wordt genomen. In dat geval moet de beslissing van het onderzoeksgerecht vaststellen dat die bijkomende vereiste vervuld is.

* * *

Het door de wetgever aan de raadkamer toegekende recht om de opschorting van de veroordeling uit te spreken — hoe uitzonderlijk dit ook moge zijn — brengt een grondige wijziging in de aard van dit gerecht.

In den beginne was de raadkamer uitsluitend een onderzoeksgerecht. Een enkele maal werd zij een vonnisgerecht voor de toepassing van de wet van 9 april 1930 tot bescherming van de maatschappij, vermits zij op verzoek van de verdachte getuigen hoort en, wanneer zij een interneringsmaatregel uitspreekt, vooraf moet vaststellen dat de verdachte schuldig is aan het hem verweten feit, dat misdaad of wanbedrijf wordt genoemd. Ten slotte doet de raadkamer uitspraak over de burgerlijke belangen en spreekt zij de bijzondere verbeurdverklaring uit net als tegenover een veroordeelde.

De aan de raadkamer toegekende bevoegdheid om de opschorting van de veroordeling te gelasten, verleent haar voortaan in nog grotere mate het kenmerk van een vonnisgerecht. Zij hoort getuigen (art. 4 § 3) en, wanneer de opschorting wordt gelast, veroordeelt zij de verdachte in de kosten en, zo nodig, tot teruggaven. De bijzondere verbeurdverklaring wordt uitgesproken (art. 6, al. 1 en 2). Zij doet bovendien uitspraak over de burgerlijke vordering die, samen met de publieke vordering, bij haar aanhangig is. Zij doet ook uitspraak over de kosten van de burgerlijke vordering (art. 6, al. 3).

Het verschil in de aard van de beslissing van het onderzoeksgerecht en van het vonnisgerecht die de opschorting uitspreken, ligt alleen in de aard van het gerecht dat de opschorting toestaat (Verslag Senaatscommissie van 22 oktober 1963, p. 19).

* * *

De wet behelst een afwijking van de pleegvormen bepaald voor de verschijning in de raadkamer. Wanneer aan die kamer een *vordering* tot opschorting wordt voorgelegd, wordt de termijn van 48 uur, bepaald bij de eerste twee leden van het enig artikel nr. XV van de wet van 25 oktober 1919, gewijzigd bij het eerste artikel van de wet van 22 juli 1927, op *tien dagen* gebracht. Deze verlengde termijn dient alleen te worden in acht genomen wanneer het openbaar ministerie het initiatief neemt tot een vordering tot opschorting.

Krachtens artikel 4 § 3 kan de raadkamer, hetzij ambtshalve, hetzij op vordering van het openbaar ministerie, hetzij op verzoek van verdachte, bevelen dat er getuigen zullen worden gehoord.

De wetgever zegt niet «de getuigen» en dit is gewild, om aan te duiden dat het getuigenverhoor door de raadkamer niet gebruikelijk zal zijn.

Daar immers de instemming van de verdachte noodzakelijk is, zal een verzoek tot opschorting slechts worden gedaan in zaken waarin de feiten zelf behoorlijk bewezen zijn. In de geest van de wetgever wordt de wet in hoofdzaak toegepast «wanneer bekentenissen werden afgelegd, wanneer de feiten zonneklaar zijn». (Senaat, Parl. handel. van 27 november 1963, p. 94, verklaring van de Heer Minister van Justitie).

In de regel zal de raadkamer slechts getuigen horen wanneer zij dat onmisbaar acht om te oordelen of het feit niet schijnt te moeten worden bestraft met meer dan twee jaar gevangenisstraf. Te dien opzichte zullen eventueel worden gehoord de getuigen die de raadkamer nader kunnen inlichten over de ware aard van de strafbare feiten of over de gedragingen waarover de verdachte zich moet verantwoorden (cf. Verslag Senaatscommissie van 22 oktober 1963, p. 21, nr. 8 - Senaat Parl. hand. van 27 november 1963, p. 92, verklaring van de heer Rolin).

Nog bij uitzondering, wanneer de benadeelde partijen zich niet burgerlijke partij hebben gesteld, kan hun aanwezigheid van belang zijn om het gerecht nader in te lichten over de wenselijkheid om als een van de probatiemaatregelen voor te schrijven, dat de geleden schade wordt vergoed. Daarom zal het goed zijn hen als getuigen te dagvaarden (Verslag Senaatscommissie van 22 oktober 1963, p. 21, nr. 9).

In de raadkamer wordt het debat over de opschorting met gesloten deuren gehouden, maar de *beslissing* die de opschorting gelast, wordt *in openbare terechtzitting uitgesproken* (art. 6).

Is de raadkamer van oordeel dat er geen reden bestaat om de opschorting uit te spreken, dan verleent zij een beschikking van buitenvervolginstelling of een beschikking van verwijzing naar het bevoegde gerecht (art. 4 § 1 lid 5). In dit laatste geval staat het de verdachte vrij bij de correctionele rechtbank een verzoek tot opschorting aanhangig te maken (cf. *infra* p. 16).

Men merke op dat artikel 4 niet raakt aan het recht van de raadkamer om te beslissen dat er geen aanleiding bestaat om uitspraak te doen in de processuele stand, omdat zij oordeelt dat deze onvolledig is (Verslag Senaatscommissie van 22 oktober 1963, p. 19).

De procureur des Konings en de verdachte kunnen tegen de beschikking van de raadkamer waarbij de opschorting wordt uitgesproken *verzet* doen, om «reden dat aan de voorwaarden tot verlening van de opschorting niet voldaan is» (art. 4, § 2). In het aanvankelijk door de Senaat goedgekeurde stelsel moest het verzet noodzakelijk gegrond zijn op het feit dat niet voldaan was aan de *rechtsvoorwaarden* voor toekenning van de opschorting. Dit zou o.m. zo geweest zijn wanneer de instemming van de verdachte niet verkregen werd, terwijl hij op een openbare terechtzitting wenste te verschijnen of beweerde zijn onschuld onomstotelijk te kunnen bewijzen — of nog wanneer de procureur des Konings van oordeel was dat de verdachte niet voldeed aan de voorwaarden gesteld in artikel 3, 1ste lid (Verslag Senaatscommissie van 22 oktober 1963, p. 21, nr. 7).

De Kamer heeft artikel 3 van het door de Senaat goedgekeurde ontwerp gewijzigd om de nadruk te leggen op het uitzonderlijk karakter van het recht dat aan de onderzoeksgerechten wordt toegekend om de opschorting van de veroordeling uit te spreken. Daartoe heeft zij gesteld dat het onderzoeksgerecht de opschor-

ting van de veroordeling kan uitspreken, wanneer het van oordeel is «dat de openbaarheid van de debatten de declassering van de verdachte zou kunnen veroorzaken of zijn reclassering in gevaar zou kunnen brengen».

Uit wat voorafgaat blijkt dat het recht van verzet kan gegrond zijn niet alleen op het niet-inachtnemen van de rechtsvoorwaarden gesteld voor de toekenning van de opschorting, maar ook op opportuniteitsoverwegingen.

Verzet is niet mogelijk tegen de beslissingen van de raadkamer tot verwerping van het verzoek om de opschorting uit te spreken.

Het verzet, dat binnen de 24 uur moet worden aangetekend, wordt voor de kamer van inbeschuldigingstelling gebracht.

Tegen de beschikking van de raadkamer tot regeling van de burgerlijke belangen kan in ieder geval in hoger beroep worden gegaan. Dit beroep wordt voor de kamer van inbeschuldigingstelling gebracht; het wordt ingesteld binnen dezelfde termijn, onder dezelfde voorwaarden en in dezelfde vorm als het hoger beroep tegen de vonnissen verleend door de correctionele rechtbank.

* * *

Op de militaire rechtscollèges na, is alleen het hof van assisen bevoegd om kennis te nemen van de misdrijven waarop een criminele straf staat.

Het correctionele gerecht kan alleen dan uitspraak doen in een criminele zaak wanneer het onderzoeksrecht verzachtende omstandigheden heeft uitgesproken, overeenkomstig de wet van 4 oktober 1867, en de latere wijzigingen hiervan.

Wanneer dus een verdachte voor de raadkamer verschijnt uit hoofde van een correctionaliseerbare misdaad, is het voor dat rechtscollège geboden eerst verzachtende omstandigheden aan te nemen en pas daarna te bevelen dat de uitspraak van de veroordeling zal worden opgeschort. Daarom dienen de vorderingen, die het openbaar ministerie bij de raadkamer neemt om de opschorting te laten uitspreken, uitdrukkelijk de aanemening van verzachtende omstandigheden aan te halen.

* * *

In geval van rechtstreekse dagvaarding door de burgerlijke partij, heeft het openbaar ministerie het recht, indien het oordeelt dat er aanleiding tot opschorting kan bestaan, daartoe een vordering bij de raadkamer aanhangig te maken. Daartoe vordert het de onderzoeksrechter een onderzoek in te stellen. Van die vordering wordt kennis gegeven aan de griffier van de rechtbank waarvoor de rechtstreekse dagvaarding is geschied, aan de dagvaardende partij, aan de gedaagde en aan hun raadsman. Zij heeft tot gevolg dat de zaak aan de rechtbank wordt onttrokken (art. 4, § 1, lid 2).

De bevoegdheid die hier aan het openbaar ministerie wordt toegekend schijnt overbodig te zijn vermits het, krachtens artikel 5, § 2, reeds het recht bezit om bij de correctionele rechtbank geschreven vorderingen in te dienen opdat zij van de opschorting zou kennis nemen in raadkamer.

De wetgever heeft echter geoordeeld dat het bij rechtstreekse dagvaarding van de benadeelde partij verkieslijk was het openbaar ministerie toe te laten bij het ene gerecht veel eerder dan bij het andere vorderingen tot opschorting aanhangig te maken, «zodat het soe-

peler kan optreden» (Verslag Senaatscommissie van 22 oktober 1963, p. 20, nr. 4). In de praktijk kan men zich echter moeilijk indenken waarom het openbaar ministerie met zijn vordering aan de onderzoeksrechter de zaak aan het vonnisgerecht zou laten onttrekken ten voordele van de raadkamer (tegen verslag Senaat, reeds hierboven aangehaald). «Het onderzoek kan uiterst beknopt zijn. De onderzoeksrechter kan zich ertoe beperken aan de verdachte te vragen of hij het eens is met de feiten en te onderzoeken of hij zich voor een toestand bevindt die inderdaad de noodzaak met zich brengt zijn toevlucht te nemen tot een opschorting van de veroordeling...» (Verklaring van de heer Rolin, Handelingen Senaat van 27 november 1963, p. 99). Bij het afsluiten van het onderzoek worden de dagvaardende partij en de rechtstreekse gedaagde (door de wet «eiser» en «gedaagde» genaamd) ontboden in de raadkamer op zijn minst tien dagen vóór de verschijning (art. 4, lid 3). Overigens is de procedure voor de raadkamer zoals hiervoor gezegd op p. 11 tot 14 van toepassing.

§ 4. Procedure voor de correctionele rechtbank.

De correctionele rechtbank kan de opschorting gelasten ongeacht de wijze waarop de zaak bij haar aanhangig werd gemaakt (beschikking van verwijzing door de raadkamer, rechtstreekse dagvaarding door het openbaar ministerie of door een burgerlijke partij — art. 5, § 1).

Als principe geldt dat de debatten met betrekking tot de opschorting in openbare terechtzitting worden gehouden (verklaring van de heer Housiaux, verslaggever, zitting van de Senaat van 26 november 1963, Handelingen, p. 84). De wet maakt echter een uitzondering: het openbaar ministerie of de verdachte kunnen vragen dat deze debatten geschieden voor de correctionele rechtbank zitting houdend in raadkamer (art. 5, § 2). De vorderingen van het openbaar ministerie of het verzoek van de verdachte moet *schriftelijk* gebeuren.

De vordering of het verzoek moet *op de griffie* worden neergelegd vóór de opening van de terechtzitting waarop de verdachte is gedaagd om te verschijnen. In geval van nieuwe dagstelling, mag het verzoek worden neergelegd vóór de volgende terechtzitting (Verslag Senaatscommissie van 22 oktober 1963, p. 22).

Over de vordering of het verzoek wordt uitspraak gedaan in de raadkamer, het openbaar ministerie en de verdachte of zijn raadsman worden gehoord. Bij afwijzing van het verzoek wordt de behandeling voortgezet in openbare terechtzitting.

De rechtbank zal slechts beslissen kennis te nemen van de opschorting in raadkamer, *als zij de overtuiging heeft dat de openbaarheid van de terechtzitting de declassering van de verdachte zou kunnen veroorzaken of zijn reclassering in gevaar brengen* (art. 3, 2e lid, en art. 5 § 2).

Als regel geldt dat de debatten over de vordering tot opschorting in openbare terechtzitting worden gehouden.

De correctionele rechtbank kan de opschorting gelasten zelfs als deze maatregel door het onderzoeksrecht werd verworpen (verslag Senaatscommissie van 22 oktober 1963, p. 13, nr. 28, en p. 22). De wetgever heeft geoordeeld dat op dit gebied de volle rechtsmacht aan de correctionele rechtbank moest worden toegekend, daar in de meeste gevallen de tegenstrijdigheid van beslissingen binnen een zelfde rechtbank meer naar de vorm dan naar de werkelijkheid zal zijn. «De

raadkamer en de kamer van inbeschuldigingstelling kunnen op goede gronden van oordeel zijn dat de verdachte, *voor zichzelf zowel als met het oog op een goede rechtsbedeling*», van een opschorting in dat stadium kan genieten, zonder dat dit in tegenspraak behoeft te zijn met een beslissing in een later stadium waar eveneens volledige rechtsprekende bevoegdheid aanwezig moet zijn (verslag Senaatscommissie van 22 oktober 1963, p. 13 — verklaring van de Minister van Justitie, Senaat, Parl. hand. van 27 november 1963, p. 95).

§ 5. Duur van de opschorting.

De duur van de opschorting mag niet minder bedragen dan één jaar en niet meer dan vijf jaar, met ingang van de datum van de beslissing (art. 3, lid 4).

§ 6. Nevenveroordelingen en uitspraak over de burgerlijke vordering.

Wordt de opschorting gelast, dan wordt de verdachte veroordeeld in de kosten en, zo daartoe aanleiding bestaat, tot teruggave. De bijzondere verbeurdverklaring wordt uitgesproken.

In hetzelfde geval doen de onderzoeks- en vonnisge-rechten uitspraak over de burgerlijke vordering die met de openbare vordering bij hen aanhangig werd gemaakt; zij doen ook uitspraak over de kosten van de burgerlijke vordering (art. 6).

§ 7. Uitspraak van de opschorting in openbare terecht-zitting.

De beslissing die de opschorting gelast, ongeacht of zij werd verleend door het onderzoeks- of het vonnisge-recht, wordt in openbare terechtzitting uitgesproken (art. 6 - Aanvullend verslag Senaatscommissie van 2 juni 1964, p. 5).

§ 8. In hoever is hoger beroep mogelijk?

Zoals reeds gezegd kan dat verzet worden gedaan door de procureur des Konings en de verdachte om alzo in beroep te komen tegen de beslissing waarbij de opschorting wordt gelast. Hoger beroep tegen de beschikking van de raadkamer tot regeling van de burgerlijke belangen valt onder de regels van hoger beroep tegen vonnissen verleend door de correctionele rechtbank.

Hoger beroep tegen de beslissing van de correctionele rechtbank over de opschorting, moet worden gedaan binnen dezelfde termijnen, onder dezelfde voorwaarden en in dezelfde vormen als tegen ieder andere correctionele beslissing.

§ 9. Gevolgen van de opschorting.

De beslissing die de opschorting gelast maakt een einde aan de vervolgingen, indien zij niet wordt her-roepen (art. 3, lid 5).

Zij mag niet vermeld worden onder de inlichtingen verstrekt door de administratieve instanties (art. 7). Een van de wezenlijke doelstellingen van de maatregel tot opschorting is immers dat voor de schuldige de schandvlek van de veroordeling wordt vermeden. Zij wordt echter wel ter kennis gebracht van de gerechte-lijke instanties in geval van *nieuwe vervolgingen GE-DURENDE DE PROEFTIJD* (art. 7). Men merke op dat de tekst van het wetsontwerp evenals de door de Kamer goedgekeurde tekst (art. 2, § 4), duidelijk inge-geven door artikel 24 van de wet van 15 mei 1912 op

de kinderbescherming, er zich toe beperkten te zeggen dat de beslissing die de opschorting gelast ter kennis wordt gebracht van de gerechtelijke instanties in geval van nieuwe vervolgingen. De Senaatscommissie voor de Justitie heeft het ontwerp gewijzigd door toevoeging van de woorden «gedurende de proeftijd».

Artikel 17 bepaalt bovendien dat, in dit geval, de processtukken betreffende de misdrijven die aanleiding hebben gegeven tot de opschorting, worden gevoegd bij het dossier van de nieuwe vervolgingen.

Met het oog op de uitvoering van deze bepalingen zal de correctionele griffie het centraal strafregister bij het Departement van Justitie moeten kennis geven van iedere in kracht van gewijsde gegane beslissing die de gewone opschorting of de probatieopschorting van de uitspraak van de veroordeling gelast, of die, bij toepas-sing van artikel 13, de gewone opschorting vervangt door de probatieopschorting. Overeenkomstig de voor-schriften van de circulaire van de Minister van 31 augustus 1964, mag aan de gemeenten daarvan geen kennis gegeven worden.

De verjaring van de publieke vordering die voort-vloet uit een misdrijf waarvoor een opschorting is verleend, loopt niet meer vanaf de dag waarop deze beslissing in kracht van gewijsde is gegaan. De pu-blieke vordering gaat te niet na verloop van de proef-tijd, wanneer de opschorting niet is herroepen (art. 18, 1°).

Wanneer iemand die onderworpen is aan een maat-regel van opschorting, opnieuw wordt vervolgd of de opgelegde voorwaarden niet naleeft, worden de pro-cesstukken betreffende de misdrijven die aanleiding hebben gegeven tot de opschorting gevoegd bij het dos-sier van de nieuwe vervolgingen en, in voorkomend ge-val, bij het dossier van de vervolgingen, met het oog op de herroeping van de opschorting. In geval van probatieopschorting wordt daarbij ook een verslag van de probatiecommissie gevoegd over het gedrag van de op probatie gestelde persoon (art. 17).

§ 10. Nieuwe vervolgingen na een vonnis dat de op-schorting van de uitspraak van de veroordeling heeft gelast.

De processtukken betreffende de misdrijven die aan-leiding hebben gegeven tot de opschorting worden gevoegd bij de nieuwe vervolgingen die ingesteld wor-den tijdens de proeftijd (art. 17).

Het vonnis dat uitspraak doet over de nieuwe ver-volgingen dient de vervulling van deze formaliteit vast te stellen.

§ 11. Herroeping van de opschorting (art. 13).

— Modaliteiten —

De opschorting wordt herroepen, hetzij naar aan-leiding van een veroordeling wegens een nieuw mis-drijf gepleegd gedurende de proeftijd, hetzij indien degene voor wie die maatregel is genomen de opgelegde voorwaarden niet naleeft.

De herroeping geschiedt *van rechtswege* ingeval van een nieuwe veroordeling tot een criminele straf of een correctionele hoofdgevangenisstraf tot meer dan zes maanden zonder uitstel. De herroeping kan geschieden indien de veroordeling zonder uitstel een gevangenis-straf van meer dan één maand en ten hoogste zes maanden bedraagt. Andere nieuwe veroordelingen kun-nen geen aanleiding geven tot herroeping van de op-schorting.

Uit de bewoordingen van artikel 13 en de parlementaire voorbereidende werkzaamheden (Senaat, Handelingen van 26 november 1963, p. 87, verklaring van de heer Rolin) blijkt dat de vervolgingen om de opschorting te herroepen slechts kunnen ingesteld worden nadat de veroordeling voor de nieuwe feiten werd uitgesproken en onherroepelijk geworden is.

De probatieopschorting kan ook worden herroepen ingeval van niet-naleving van de opgelegde voorwaarden door degene voor wie die maatregel is genomen. Het openbaar ministerie kan echter bij de rechtbank een verzoek om herroeping aanhangig maken indien de niet-naleving hem werd ter kennis gebracht door de probatiecommissie, omdat deze ze voldoende erg heeft geacht om de herroeping ten gevolge te hebben. In strijd met wat bepaald was in het door de Kamer goedgekeurde ontwerp (art. 11, § 2) kan het openbaar ministerie dus niet ambtshalve een verzoek tot herroeping bij de rechtbank aanhangig maken.

— Bevoegde rechtbank —

De rechtbank van eerste aanleg van de *verblijfplaats* van betrokkene is steeds bevoegd, ongeacht de opschorting welke uitgesproken door een onderzoeksgerecht of een ander vonnisgerecht, zij het dan burgerlijk of militair, van eerste aanleg of zetelend in hoger beroep. De rechtbank van eerste aanleg kan er dus toe gebracht worden straffen uit te spreken die gesteld zijn op misdrijven tegen de militaire strafwetten.

— Procedure —

Er wordt gedagvaard binnen dezelfde termijn, onder dezelfde voorwaarden en in dezelfde vormen als in correctionele zaken. De processtukken betreffende de misdrijven die aanleiding hebben gegeven tot de opschorting worden gevoegd bij het dossier van de vervolgingen met het oog op de herroeping van de opschorting. Ingeval van probatieopschorting wordt daarbij ook een verslag van de probatiecommissie gevoegd over het gedrag van de op probatie gestelde persoon (art. 17).

Het vonnis dat uitspraak doet over de dagvaarding tot herroeping van de opschorting behoort vast te stellen dat de wettelijke formaliteiten vervuld zijn.

Behoudens wanneer de intrekking van rechtswege geschiedt, kan de correctionele rechtbank beslissen van het verzoek tot intrekking kennis te nemen in raadkamer, overeenkomstig de procedure bepaald bij § 2 van artikel 5 van de wet.

Gaat het om een intrekking van rechtswege dan moet de rechtbank beginnen met de herroeping *vast te stellen* (bewijsgrond van het opstel van § 4 van artikel 13: «herroeping vastgesteld»).

De correctionele rechtbank zal eerst de herroeping van de opschorting vaststellen of uitspreken en daarna de veroordeling uitspreken. De *hoofdgevangenisstraf* voor de feiten die aanleiding hebben gegeven tot de opschorting, *mag twee jaar niet te boven gaan*.

Hierbij is aan te tekenen dat «het degene die ingeval van zijn hervalling het voordeel van de opschorting verliest, niet meer toegelaten is weer te procederen over zijn schuld, zijn aansprakelijkheid, wettige verontschuldigingen in te roepen, daar de tenlastelegging onherroepelijk werd bewezen verondersteld door de maatregel waarvan hij met zijn instemming heeft genoten. De strafzaak is niet meer geheel gebleven. Het onderzoek naar de schuld werd hiervan onherroepelijk gescheiden. De enkeling zal worden beschouwd

als de dader van de tenlastelegging, al heeft hij hiervoor geen veroordeling opgelopen. De rechter die de veroordeling zal uitspreken dient alleen het bedrag van de straf te bepalen» (Verklaring van de heer Rolin, Handelingen Senaat van 26 november 1963, p. 87).

Herroept de rechtbank de opschorting niet, dan kan zij de gewone opschorting vervangen door de probatieopschorting of aan laatstgenoemde nieuwe voorwaarden verbinden (art. 13 §§ 2 en 3).

De veroordeling ingevolge een verzoek tot herroeping van de opschorting wordt steeds in openbare terechtzitting uitgesproken (art. 13 § 4).

— Rechtsmiddelen —

Tegen de beslissingen die uitspraak doen over de verzoeken tot herroeping van de opschorting met toepassing van de paragrafen 1, 2 en 3 van artikel 13 kan worden opgekomen met alle rechtsmiddelen waarin het wetboek van strafvordering voorziet.

— Verjaring —

Ingeval van een nieuw misdrijf, verjaart de vordering tot herroeping en tot uitspraak van de veroordeling voor de feiten die aanleiding hebben gegeven tot de opschorting, drie volle jaren na de dag waarop de veroordeling wegens het nieuwe misdrijf in kracht van gewijsde is gegaan (art. 13, § 6, 1e lid).

Ingeval van niet-naleving van de opgelegde voorwaarden moet de vordering worden ingesteld uiterlijk binnen één jaar na het verstrijken van de proeftijd. Ze verjaart een vol jaar na de dag waarop zij bij het bevoegde gerecht is aangebracht (art. 13, § 6, 2e lid).

— Kennisgeving aan de probatiecommissie —

Van iedere eindbeslissing tot herroeping van de probatieopschorting moet worden kennis gegeven aan de commissie vermits dezer opdracht een einde neemt door de herroeping van de probatiemaatregel.

— Kennisgeving aan het centraal strafregister en aan het gemeentelijk strafregister —

Het centraal strafregister en het gemeentebestuur van de verblijfplaats van de betrokkene dienen in kennis te worden gesteld met de beslissing die de maatregel van de opschorting herroept of de herroeping ervan vaststelt en de straf oplegt. Hierbij zullen de regelen op de inschrijving van de veroordelingen worden in acht genomen.

Het zal de taak zijn van de heer Hoofdgriffier van de rechtbank ervoor te waken dat de beslissing die de herroepen opschorting heeft verleend, nauwkeurig wordt vermeld in het desbetreffende bericht aan het centraal strafregister.

§ 12. Toepassing van artikel 7 van de wet — Aanvraag om uittreksel uit het strafregister van de verdachte.

Daar artikel 7 gebiedt dat de beslissingen die de opschorting van de uitspraak van de veroordeling gelasten alleen ingeval van nieuwe vervolgingen gedurende de proeftijd mogen vermeld worden op het uittreksel uit het strafregister, is het van belang dat, overeenkomstig de voorschriften van de circulaire van de Minister van 31 augustus 1964 (p. 15), in de aanvragen om afgifte

van een uittreksel betreffende een verdachte, *de aard van de tenlastelegging en de datum van de feiten* worden opgegeven. Immers moet de dienst van het centraal strafregister kunnen oordelen of de vroeger gelaste opschorting al dan niet dient te worden vermeld.

II. Uitstel van de tenuitvoerlegging van de straffen (art. 8).

Artikel 4, 5e lid van 31 mei 1888, waarbij voorwaardelijke invrijheidstelling en voorwaardelijke veroordeling in het strafstelsel worden ingevoerd, gewijzigd bij de wet van 2 juli 1962, en artikel 9 van de wet van 31 mei 1888, gewijzigd bij de wet van 14 november 1947, werden door de wetgever opgeheven, en hij heeft in eenzelfde wet de bepalingen betreffende het uitstel en de opschorting opgenomen. De wet van 31 mei 1888 betreft dus nog alleen de voorwaardelijke invrijheidstelling en haar opschrift werd zo gewijzigd dat het in overeenstemming is met de verwezenlijkte hervorming (art. 20, § 1).

De vroegere formulering «voorwaardelijke veroordeling» werd opgegeven en vervangen door het woord «uitstel» dat definitief burgerrecht heeft verkregen.

Net als de opschorting van de uitspraak van de veroordeling kan het uitstel van de tenuitvoerlegging van de straf (voorwaardelijke veroordeling) gewoon zijn of verbonden met voorwaarden, d.w.z. uitgesproken met opdeproefstelling. In het eerste geval wordt het uitstel «gewoon uitstel» genoemd en in het tweede geval «probatieuitstel» (art. 1).

A. Gewoon uitstel.

De wet behoudt, onder zekere wijzigingen, de instelling van het uitstel zoals dit bestond in de wet van 31 mei 1888, gewijzigd bij de wetten van 4 november 1947 en 2 juli 1962, want dit stelsel lijkt heel goed geschikt voor zekere gelegenheidsdelinquenten die zichzelf kunnen reclasseren zonder opvoedende bijstand.

§ 1. Toepassingsvoorwaarden.

Uitstel wordt voortaan toegestaan wanneer de volgende voorwaarden vervuld zijn:

1° de veroordelde mag nog geen veroordeling hebben opgelopen tot een criminele straf of tot een hoofdgevangenisstraf van meer dan zes maanden (vroeger drie maanden), *zelfs met uitstel uitgesproken*,

2° het totaal van de nieuwe gevangenisstraffen die als hoofdstraffen worden uitgesproken mag drie jaar niet te boven gaan (vroeger twee jaar),

3° de gunst van het uitstel moet zoals voorheen worden uitgesproken bij een met redenen omklede beslissing.

* * *

Bij de twee sub 1° en 2° vermelde nieuwigheden voegt de wet er een derde die bestaat in de verruiming van het stelsel met het gedeeltelijk uitstel. Bij het eerste lid, in fine van artikel 8, § 1, is de rechter inderdaad gemachtigd te gelasten dat de tenuitvoerlegging, hetzij van het vonnis of het arrest, hetzij van de hoofdstraffen of vervangende straffen dan wel van een gedeelte ervan, wordt uitgesteld.

Wanneer onder het oude stelsel van artikel 9 van de wet van 31 mei 1888 een zelfde vonnis verschillende veroordelingen uitsprak uit hoofde van verscheidene misdrijven of overtredingen, moesten die veroordelingen niet allen voorwaardelijk of onvoorwaardelijk zijn

en de duur van het uitstel dat voor de tenuitvoerlegging van ieder der voorwaardelijke veroordelingen werd verleend kon verschillend zijn. Maar wanneer een vonnis voor één enkel misdrijf tegelijk hoofdstraffen en bijkomende straffen uitsprak, dan moest het verleende uitstel van toepassing zijn op de hoofdstraffen en de bijkomende straffen tegelijk, en kon het niet worden verleend voor één van de straffen afzonderlijk.

Om de bezwaren die uit deze rechtspraak rijzen tegen te gaan, bepaalde artikel 1 van de wet van 14 november 1947 dat de hoven en rechtbanken het uitstel konden gelasten ofwel van de tenuitvoerlegging van het arrest of van het vonnis (d.w.z. van al de strafbepalingen van de beslissing) *ofwel van de hoofdstraffen of vervangende straffen die zij bepalen*. Uitstel kon dus afzonderlijk worden verleend voor één van de straffen die werden uitgesproken wegens eenzelfde misdrijf, terwijl voor de andere straf of straffen geen uitstel werd toegestaan, zo werd bvb. voor de hoofdgevangenisstraf uitstel verleend doch niet voor de geldboete, of nog uitstel voor de hoofdgevangenisstraf en niet voor de verbeurdverklaring.

Het was de rechter echter niet toegestaan één van de straffen te splitsen. Hij kon bvb. niet gelasten dat van een gevangenisstraf van negen maanden er drie maanden uitvoerbaar zouden zijn en zes maanden voorwaardelijk, of dat van een boete van drieduizend frank er duizend frank zou invorderbaar zijn en tweeduizend frank voorwaardelijk blijven.

Onder de huidige wet kan hij dat wel.

Tenslotte is de veroordeling met uitstel in principe van toepassing op al de straffen die, vóór de inwerkingtreding van deze wet, krachtens bijzondere wetten niet met uitstel mochten worden uitgesproken.

Alleen zijn van kracht gebleven de bepalingen van de bijzondere wetten die hieronder worden opgesomd en waarbij de toepassing van het uitstel op de daarin vermelde straffen uitgesloten is:

— artikel 143 van de wet van 15 april 1896, betreffende de vervaardiging en de invoer van alcohol,

— artikel 27 van de wet van 12 december 1912, tot afschaffing van het vergunningsrecht op de slijterijen van alkoholhoudende dranken en de instelling van een belasting op de brandewijn en andere alkoholhoudende dranken,

— artikel 16 van de wet van 29 augustus 1919 op het alkoholstelsel, gewijzigd bij artikel 5 van de besluitwet van 14 november 1939,

— artikel 41 van de wetsbepalingen betreffende de slijterijen van gegiste dranken, gecoördineerd op 3 april 1953.

§ 2. Duur.

De wet stelt dat de duur van de proeftijd niet minder dan één jaar mag bedragen (art. 8, § 1). Deze vernieuwing heeft tot doel te vermijden dat de proef niet van voldoende lange duur zou zijn om nopens de verbetering van de veroordeelde geldige conclusies te kunnen trekken.

§ 3. Bevoegde gerechten.

De proeftermijn mag niet meer bedragen dan vijf jaar.

Al de vonnisgerechten, zonder uitzondering.

B. Probateuitstel.

§ 1. Toepassingsvoorwaarden.

De voorwaarden zijn dezelfde als die betreffende het gewoon uitstel, maar het probateuitstel is bovendien afhankelijk gesteld van de *verbintenis van de veroordeelde de probatievoorwaarden die het gerecht bepaalt na te leven* (art. 8, § 2).

§ 2. Duur.

Zoals inzake gewoon uitstel mag de duur van het probateuitstel niet minder dan één jaar en niet meer dan vijf jaar bedragen.

§ 3. Bevoegde gerechten.

Al de vonnisgerechten, met uitzondering van de *politie-rechtbanken en de correctionele rechtbanken die zitting houden in hoger beroep* (art. 8, § 2).

Wanneer de correctionele rechtbank verzachtende omstandigheden aanneemt en daarom een politiegevangenisstraf of een politieboete uitspreekt, bestaat er geen principieel bezwaar tegen de beslissing uitstel te verlenen mits de veroordeelde er zich toe verbindt zich aan zekere voorwaarden te onderwerpen.

C. Nieuwe vervolgingen na een vonnis dat het uitstel van de tenuitvoerlegging van de straffen heeft gelast.

De processtukken betreffende de misdrijven die aanleiding hebben gegeven tot een veroordeling met uitstel, moeten gevoegd worden bij het dossier van de nieuwe vervolgingen die ingesteld worden gedurende de proeftijd (art. 17).

Het vonnis dat uitspraak doet over de nieuwe vervolging dient de vervulling van de wettelijke formaliteit vast te stellen.

D. Herroeping van het uitstel (art. 14).

In zekere gevallen is het uitstel van rechtswege herroepen, in andere gevallen kan het worden herroepen, maar moet de herroeping volgen uit een rechterlijke beslissing.

§ 1. Herroeping van rechtswege.

Het uitstel (gewoon of probatie-) wordt van *rechtswege* herroepen ingeval de veroordeelde gedurende de proeftijd een nieuwe *veroordeling* oploopt tot een criminele straf of tot een *correctionele hoofdgevangenisstraf van meer dan twee maanden ZONDER UITSTEL*.

§ 2. Niet-verplichte herroeping.

— Modaliteiten —

Het probateuitstel kan bovendien worden herroepen indien degene voor wie de maatregel is genomen, de opgelegde voorwaarden niet naleeft. Zoals inzake de probatieopschorting mag het openbaar ministerie niet van ambtswege bij de rechtbank een verzoek tot herroeping van het probateuitstel aanhangig maken: de niet-naleving van de voorwaarden die aan de op probatie gestelde persoon werden opgelegd, moet het voorwerp zijn geweest van een « verslag » van de probatiecommissie « dat strekt tot herroeping » (art. 14, § 2).

— Bevoegde rechtbank —

De rechtbank van eerste aanleg van de verblijfplaats

van betrokkene is steeds bevoegd, zonder onderscheid of het probateuitstel werd uitgesproken door een burgerlijk of militair gerecht, door een rechtbank van eerste aanleg of zitting houdend in hoger beroep, of door het hof van assisen.

— Procedure —

Er wordt gedagvaard binnen dezelfde termijnen, onder dezelfde voorwaarden en in dezelfde vormen als in de correctonele zaken.

Bij het dossier van de vervolgingen met het oog op de herroeping van het uitstel, moeten worden gevoegd:

1° de processtukken betreffende de misdrijven die aanleiding hebben gegeven tot het uitstel;

2° het verslag van de probatiecommissie over het gedrag van de op probatie gestelde persoon (art. 17).

Herroept de rechtbank het probateuitstel niet dan kan het hieraan nieuwe voorwaarden verbinden.

— Rechtsmiddelen —

Tegen de beslissingen die uitspraak doen over de verzoeken tot intrekking van het uitstel kan worden opgekomen met alle rechtsmiddelen waarin het wetboek van strafvordering voorziet.

— Verjaring —

De vordering tot herroeping wegens niet-naleving van de opgelegde voorwaarden moet worden ingesteld uiterlijk binnen één jaar na het verstrijken van de proeftijd. Zij verjaart een vol jaar na de dag waarop zij bij het bevoegde gerecht is aangebracht.

§ 3. Voorlopige aanhouding (art. 15).

De veroordeelde die *probateuitstel* heeft genoten en die de hem opgelegde voorwaarden niet naleeft, kan worden opgesloten op bevel van het openbaar ministerie.

Wanneer het openbaar ministerie tot de voorlopige aanhouding laat overgaan, is het verplicht:

1° de probatiecommissie daarvan onmiddellijk kennis te geven;

2° betrokkene te dagvaarden om het uitstel te laten herroepen, voor de rechtbank van eerste aanleg van zijn verblijfplaats. Er moet gedagvaard worden binnen de kortst mogelijke termijn, vermits de wet aan de rechtbank oplegt uitspraak te doen *binnen tien dagen* na de aanhouding.

De dagvaarding moet in alle geval de minimumtermijn van drie dagen, gesteld bij artikel 189 lid 3 van het wetboek van strafvordering in acht nemen.

Bij het dossier van de vervolgingen, met het oog op de intrekking van het uitstel, moeten worden gevoegd:

1° de processtukken betreffende de misdrijven die aanleiding hebben gegeven tot het uitstel;

2° een verslag van de probatiecommissie over het gedrag van de op probatie gestelde persoon. Gezien de korte termijn waarbinnen de rechtbank moet uitspraak doen dient tegelijkertijd de probatiecommissie kennis gegeven van de voorlopige aanhouding en gevraagd dat haar verslag met bekwame spoed zou toekomen.

De voeging van de processtukken en van voormeld verslag bij het dossier van de vervolgingen dient te worden vastgesteld in het vonnis dat uitspraak doet over de intrekking van het uitstel.

Wat de gevallen betreft waarin deze voorlopige aanhouding moet bevolen worden, bepaalt de memorie van

toelichting (p. 17) dat het openbaar ministerie moet « letten op de zwaarte van de uitgesproken veroordeling, op de feiten die, naar zijn oordeel de intrekking van de probatie rechtvaardigen en op het gevaar dat de veroordeelde zich aan de tenuitvoerlegging van de procedure tot intrekking zou onttrekken ».

Beslist de rechtbank dat er geen reden is tot herroeping van het uitstel, dan wordt de betrokkene onmiddellijk in vrijheid gesteld, niettegenstaande hoger beroep.

— Kennisgeving aan de probatiecommissie

De opdracht van de commissie neemt een einde, hetzij door het verstrijken van de bij rechterlijke beslissing bepaalde proeftijd, hetzij door de herroeping van de probatiemaatregel.

Van iedere *eind*beslissing moet dus aan de commissie worden kennis gegeven.

E. Gemene bepalingen.

§ 1. Verjaring van de straffen.

Paragraaf 2 van artikel 18 regelt de verjaring van de straffen die zijn uitgesproken met uitstel (gewoon of probatie).

Wanneer het uitstel van rechtswege wordt herroepen ingevolge een veroordeling, gaat de verjaring in op hetzelfde ogenblik als die van de straffen die voor het nieuwe misdrijf worden uitgesproken.

Wanneer het uitstel wordt herroepen ingevolge de niet-naleving van de opgelegde voorwaarden, gaat de verjaring in op de datum van het arrest van herroeping of op de dag waarop het vonnis van herroeping niet meer vatbaar is voor hoger beroep.

§ 2. Samenvoeging van de straffen.

De straffen die uitvoerbaar worden ten gevolge van de herroeping van het uitstel, worden zonder beperking samengevoegd met de wegens het nieuwe misdrijf uitgesproken straffen (art. 16 - Memorie van toelichting, p. 17).

III. Het instellen van de probatie.

A) De keus (art. 2).

De wet bezorgt aan de gerechten nieuwe soorten van maatregelen om te voorzien in de beteugeling, en tegelijk mee te werken aan de maatschappelijke wederaanpassing van de delinquenten.

Echter is het niet voldoende de rechter te laten beschikken over talrijke maatregelen, het moet hem ook mogelijk zijn oordeelkundig de maatregel te kiezen, die — in het belang van de delinquent en in dat van de maatschappij — het best past bij de persoonlijkheid van de verdachte (straf zonder uitstel, gewone opschorting, probatieopschorting, gewoon uitstel, probatieuitstel). Wanneer nu de rechter een probatiemaatregel kiest, moet hij daarenboven met kennis van zaken kunnen bepalen welke voorwaarden aan de op probatie gestelde persoon dienen te worden opgelegd met inachtneming van zijn persoonlijkheid, het milieu waarin hij leeft, zijn behoeften en zijn mogelijkheden tot wederaanpassing.

Dat is het doel van de voorafgaande enquête welke artikel 2 van de wet instelt onder de benaming van *maatschappelijke enquête over de gedragingen en het milieu van de verdachte*.

De maatschappelijke enquête is echter geen noodzakelijke voorwaarde tot het verlenen van een der bepaalde probatiemaatregelen (Verslag Kamercommissie van 4 juli 1962, p. 14 — en verslag Senaatscommissie van 22 oktober 1963, p. 6).

Die maatschappelijke enquête kan ambtshalve of op verzoek van de verdachte worden gelast:

- door het openbaar ministerie,
- door de onderzoeksrechter,
- door de onderzoeksgerechten,
- door de vonnisgerechten, met uitzondering van de hoven van assisen en de politierechtbanken.

Indien de verdachte daartoe niet het initiatief heeft genomen moet hij, naar het vereiste van de wet, vooraf zijn *instemming* geven.

De wetgever heeft gemeend dat die enquête alleen tot goede resultaten kan leiden wanneer de delinquent zelf er aan meewerkt (Memorie van toelichting, p. 11).

De enquête moet worden toevertrouwd aan een probatieassistent (cf. infra sub D).

De aanvraag om een maatschappelijk onderzoek wordt rechtstreeks gericht tot de probatieassistent aangewezen voor het gerechtelijk arrondissement waarin de enquête moet worden gedaan. Tevens moet een dubbel van die aanvraag naar de sociale dienst bij het Departement van Justitie worden gezonden.

Om de probatieassistent in de mogelijkheid te stellen zijn kiese en belangrijke taak zo goed mogelijk te vervullen, is het wenselijk dat hij inzage kan nemen van het strafdossier.

De inlichtingen die door de maatschappelijke enquête worden ingewonnen worden bij het gerechtelijk dossier gevoegd in een speciaal inlegdossier, dat het persoonlijkheidsdossier wordt (circ. min. van 31 augustus 1964, p. 5).

Om het maatschappelijk milieu van de delinquent te doen kennen omschrijft de probatieassistent de gezinstoestand van de betrokkene, die van zijn verwanten, zijn verstandelijke ontwikkeling, zijn tegenwoordig beroep, de vroeger door hem uitgeoefende beroepen, zijn materiële toestand, zijn levenswijze, zijn ontspanning, zijn omgang. Hij houdt insgelijks aantekening van de houding van de delinquent tegenover zijn familie en zijn sociaal milieu. Hij omschrijft zijn karakter, temperament en gedragingen.

De gerechtelijke autoriteiten kunnen in hun aanvraag alle andere punten van de maatschappelijke enquête opgeven waarop zij speciaal wensen ingelicht te worden.

De probatieassistent besluit zijn rapport met zijn advies over de gewenstheid van een probatiemaatregel en geeft in voorkomend geval zijn voorstellen te kennen betreffende de bijzondere voorwaarden die aan de eventuele probatiemaatregel kunnen worden verbonden (circa. min. van 31 augustus 1964, p. 5, laatste lid).

Onontbeerlijk is het dat de probatieassistent blijk geeft van doorzicht en tact in zijn omgang met de verdachte zelf, evenzeer als met de personen uit zijn omgeving.

In zekere gevallen en ofschoon de wet daarvan niet gewaagt, zal het noodzakelijk zijn tegelijk met de maatschappelijke enquête tot een lichamenlijk en geestesonderzoek te laten overgaan. Dit onderzoek dient overeenkomstig de regels van de rechtspleging in strafzaken en op de gewone wijze te geschieden.

Het lichamenlijk en geestesonderzoek kan gedaan worden door de anthropologische dienst bij de gevangenen, zo de verdachte zich in voorlopige hechtenis bevindt. Zo hij in vrijheid is, kan de verdachte bij de aangestelde geneesheer worden ontboden.

De synthese van de individuele studie en van de maatschappelijke enquête wordt opgemaakt door de geneesheer, die daaruit de gevolgtrekkingen maakt en de te nemen maatregelen voorstelt.

In talrijke gevallen zal het overbodig blijken een individueel onderzoek te gelasten; dan behoort de probatieassistent de gevolgtrekkingen te maken uit de door hem gedane enquête en aan de rechtbank de maatregelen te stellen welke voor de reclassering dienstig schijnen te zijn.

Het individueel onderzoek en de maatschappelijke enquête mogen het gerechtelijk onderzoek, waarvan ze volkomen onderscheiden zijn, niet in de weg staan.

Volgens de circulaire van de Minister van 31 augustus 1964, moeten de probatieassistenten hun maatschappelijke enquête binnen de volgende termijnen inleveren: wanneer de persoon omtrent wie een enquête is gelast onder aanhoudingsbevel is geplaatst, moet het rapport aan de verzoekende autoriteit toekomen uiterlijk binnen vijftien dagen na de dag van de verzending van de aanvraag. Die termijn is dertig dagen wanneer betrokkene in vrijheid werd gelaten. De assistent kan echter om een verlenging van die termijn verzoeken en richt daartoe een met redenen omklede aanvraag aan de verzoekende autoriteit.

Wanneer de maatschappelijke enquête betrekking heeft op een niet-opgesloten persoon die echter hetzij voor de raadkamer, hetzij voor de correctionele rechtbank moet verschijnen met een medeverdachte die onder aanhoudingsbevel is geplaatst, dan moet, naar mijn gevoelen, worden aangenomen dat de aan de probatieassistent toegestane termijn om de enquête in te leveren, principieel insgelijks 15 dagen belooft.

Het gerechtelijk onderzoek heeft tot doel de daders van een misdrijf op te sporen en hun schuld te bewijzen. De maatschappelijke enquête en het individueel onderzoek daarentegen hebben enkel tot doel een volledige beschrijving van de persoonlijkheid en van het sociaal milieu van de delinquent te bezorgen aan de rechter die uitziet naar de meest passende straf.

De gegevens die door de maatschappelijke enquête aan het licht komen mogen in geen geval worden aangehaald om de schuld van de verdachte te bewijzen (Verslag Kamercommissie van 4 juli 1962, p. 14).

B. De verplichtingen welke gedurende de proeftijd aan de probatiebegunstigde worden opgelegd.

De voorwaarden zullen verschillen in elk bepaald geval en om ze te bepalen zal men moeten rekening houden met de resultaten van de voorafgaande enquête en met de doelstelling van de proef, die is de reclassering van de delinquent te bevorderen door hem te laten genieten van een curatieve bijstand. De heer Roland Berger schrijft dat de opgelegde gedragsregels «doivent tendre à écarter du probationnaire les causes qui l'ont fait tomber dans le délit et à agir comme régulatrices de son activité future» («Le système de probation anglais et le sursis continental», Editions de la Revue internationale de criminologie et de police scientifique, Genève, 1953, p. 52).

De wetgever heeft geoordeeld dat hij de verplichtingen welke aan de opdeproefgestelde persoon zullen kunnen worden opgelegd, niet diende te omschrijven. Uit de memorie van toelichting bij de wet (p. 6) blijkt duidelijk dat de opdeproefstelling «niet zou dienen gepaard te gaan met plagende voorwaarden, die de vrijheid van opinie breidelen of het genot van de burgerlijke rechten of de vrijheid van handelen zonder aannemelijke redenen beperken». De wetgever heeft zich

verlaten op de gerechten die ervoor zullen zorgen dat bij het bepalen van de voorwaarden van de opdeproefstelling de godsdienstige en wijsgerige opvattingen van de delinquenten geëerbiedigd worden.

Bij wijze van voorbeeld vermeldt de memorie van toelichting bij de wet (p. 6) enkele van de voorwaarden die aan de opdeproefgestelde persoon kunnen worden opgelegd, namelijk: een bepaalde arbeid verrichten, verandering van woonplaats, verbod een beroep uit te oefenen, verbod speelzalen, renbanen te bezoeken, enz., enz, wanneer het een veroordeelde betreft, verplichting de geldboeten en de gerechtskosten te betalen en de burgerlijke partij schadeloos te stellen.

De voorwaarden van de opdeproefstelling moeten bijzonder zorgvuldig worden omschreven, want daardoor wordt de taak van de probatieassistent uitgestippeld. Praktisch gezien zal aan de verdachte een voorwaarde van goed algemeen gedrag moeten opgelegd worden. Het zou immers onzinnig zijn dat de verdachte zich onder gelding van artikel 13 § 3, ingeval van probatie-opschorting, of van artikel 14 § 2, ingeval van probatie-uitsstel, allerlei zijsprongen zou kunnen veroorloven en toch de bijzondere voorwaarden die hem zijn opgelegd zou naleven (Verslag Senaatscommissie van 22 oktober 1963, p. 16, nr. 39). Ten slotte weze gezegd dat het loyaal aanvaarden van het toezicht en de hulp van de probatieassistent onder de voorwaarden zou moeten voorkomen vermits dit van wezenlijk belang is voor het welslagen van de proef.

Wat betreft de bijzondere voorwaarden verlaat de wet zich ten volle op de rechter en mitsdien is het nuttig ze op te sommen en te verklaren. De voornaamste eigenschappen van de probatievoorwaarden kunnen in één woord worden samengevat en dat is: doeltreffendheid. Zij hebben geen andere reden van bestaan dan de bevordering van de maatschappelijke wederinschakeling van de veroordeelde. Wanneer de rechter ze achterhaalt en nadien oplegt, kan hij geen ander oogmerk hebben. Die voorwaarden zullen het handvest worden van de verhouding van de veroordeelde tot de rechterlijke uitspraak, en derhalve is het geboden dat zij niet talrijk zouden zijn, helder in hun betekenis, duidelijk in hun draagwijdte en goed begrensd in de tijd en de ruimte, in het bereik van het begripsvermogen van de veroordeelde, en zonder mogelijkheid tot verkeerde interpretatie vanwege de assistent en de probatiecommissie. Men onthoude de waarde van een vast werk en van het bezoek van vakscholen. Overigens werden de voornaamste eigenschappen van de voorwaarden goed naar voren gebracht door de heer rechter Dautricourt, in zijn studie over «Le Juge correctionnel belge devant l'individualisation pénale scientifique, la mise à l'épreuve judiciaire et le jugement des adolescents» (R.D.P. 1958-1959, p. 946, nr. 46 en volgende).

Aandacht verdient ook de bijzonderheid dat de delinquent verplicht is de schade te vergoeden die hij door zijn schuld aan het slachtoffer heeft berokkend.

Het slachtoffer van het misdrijf kan zich burgerlijke partij stellen om aanspraak te maken op schadevergoeding, waarvan het de invordering zal eisen met de gewone middelen, met inbegrip van de lijfswang. Die toepassing van het gemeen recht en die burgerlijke vordering worden trouwens uitdrukkelijk vermeld in artikel 6 van de wet.

Echter rijst de vraag of het betalen van de schadevergoeding als een van de voorwaarden van de probatie mag opgelegd worden. Het antwoord daarop is ja.

Volgens de bedoeling van de wet kan de rechter de vergoeding van de schade opnemen in de probatiemaatregelen (Memorie van toelichting, p. 6 - Verslag Senaatscommissie van 22 oktober 1963, p. 10, nr. 24).

De verplichting tot vergoeding die aan de delinquent wordt opgelegd, kan een zeer sterke wederopvoedende kracht bezitten, vermits zij hem op concrete wijze bewust laat worden van de verantwoordelijkheid die op hem rust in de samenleving. Daartoe echter moet die verplichting met voldoende schakering worden bedongen. Aldus moet zij aan de delinquent alleen worden opgelegd in de mate dat hij daaraan kan voldoen — wat uit de voorafgaande enquête zal blijken — en met dit voorbehoud dat de staking van de betaling in feite geen aanleiding tot automatische herroeping van de probatiemaatregel zal worden (Charles Germaine, «*Quelques aspects de la probation franco-belge*», R.D.P. 1956-1957, p. 930-931).

C) De Probatiecommissie.

§ 1. Algemene begrippen.

Bij artikelen 9 en 10 heeft de wet het toezicht op de tenuitvoerlegging van de probatiemaatregelen toevertrouwd aan commissies die daartoe zijn opgericht bij iedere rechtbank van eerste aanleg.

Behoudens de afwijkingen die door de Koning zijn vastgesteld, wordt de territoriale bevoegdheid van die commissies bepaald door de *verblijfplaats* van de verdachte of de veroordeelde (art. 10). Die gemeente ressorteert niet noodzakelijk onder het rechtscollege dat de beslissing heeft uitgesproken. In geval van verandering van verblijfplaats na de uitspraak van de probatiebeslissing, is het inderdaad de nieuwe verblijfplaats die de bevoegdheid bepaalt van de commissie. De wetgever heeft gemeend dat een dergelijke bevoegdheidstoewijzing zich liet verantwoorden door de overweging dat de commissie — zoals trouwens de probatie-assistent — de delinquent zeer nabij moest blijven en goed vertrouwd diende te zijn met het milieu waarin die leeft (Verslag Senaatscommissie van 22 oktober 1963, p. 24).

§ 2. Samenstelling.

Bij het bepalen van de samenstelling van die commissie heeft men zich laten leiden door het precedent dat te vinden is in de wet van 9 april 1930 op het sociaal verweer.

De commissie wordt voorgezeten door een werkend of eremagistraat, aangewezen door de eerste voorzitter van het hof van beroep en telt bovendien twee leden :

— een advocaat door de Minister van Justitie gekozen uit twee lijsten van twee namen, onderscheidenlijk door de procureur des Konings en door de stafhouder van de Orde opgemaakt,

— een ambtenaar aangewezen door de Minister van Justitie.

De voorzitter en ieder lid hebben één of meer plaatsvervangers die op dezelfde wijze worden aangewezen. Die plaatsvervangers zijn er nodig om een toevallige ontstentenis van de leden te verhelpen en overigens is de bepaling die ze instelt, verantwoord door het feit dat het bij de meest aanzienlijke rechtbanken van eerste aanleg wel eens nodig kon blijken te voorzien in verscheiden kamers van de probatiecommissie.

Daarom ook bepaalt de wet dat de Minister van Justitie verscheidene sekretarissen mag benoemen.

De procureur des Konings woont de vergaderingen bij met raadgevende stem.

§ 3. Aanhangigmaking en bevoegdheden.

Wanneer de rechterlijke beslissing waarbij een

probatiemaatregel wordt gelast, in kracht van gewijsde is gegaan, bezorgt de griffier, binnen vierentwintig uren, daarvan een uitgifte aan de voorzitter van de bevoegde probatiecommissie.

Dezelfde werkwijze moet analogisch toegepast worden :

1. in geval van facultatieve herroeping van de opschorting, als het gerecht de gewone opschorting door de probatieopshorting vervangt of aan deze laatste nieuwe voorwaarden verbindt (art. 13, §§ 2 en 3),

2. in geval van facultatieve herroeping van het probatieuitsstel, als het gerecht er nieuwe probatievoorwaarden aan verbindt (art. 14 § 2) (circulaire van de Minister van 24 augustus 1964, blz. 21).

Het openbaar ministerie moet bovendien, ter voldoening aan de circulaire van de Minister van Justitie van 24 augustus 1964, binnen de acht dagen na het onherroepelijk worden van de beslissing, aan de bevoegde commissie toesturen :

1. een uiteenzetting van de feiten. Die uiteenzetting behoort omstandig te zijn en wel omdat zij van zo groot belang is met het oog op het volbrengen van de taak die voor de probatiecommissie is weggelegd,

2. in voorkomend geval, een exemplaar van het verslag over de enquête,

3. de opgave van de vroegere veroordelingen,

4. alle andere inlichtingen uit het gerechtelijk dossier die de uitvoering van de probatiemaatregelen kunnen vergemakkelijken.

De taak van de probatiecommissie is drievoudig :

1) *aanwijzing van een probatieassistent* die zal moeten toezien op de naleving van de voorwaarden die door de rechterlijke beslissing zijn gesteld (p. 11).

De commissie geeft, per aangetekende brief, aan de op probatiegestelde persoon, bericht van die aanwijzing.

Die assistent hoeft niet noodzakelijk dezelfde te zijn als degene die vroeger de enquête heeft gedaan; doorgaans echter zal er alle belang bij zijn dat vulks wel het geval is, opdat de eerste assistent de werking die hij bij de enquête heeft ondernomen, verder zou kunnen doorvoeren. In andere gevallen daarentegen zal het wenselijker voorkomen een andere agent aan te duiden,

2) *inzage van de verslagen* die de probatieassistent opstelt.

Telkens als hij het nuttig acht of wanneer het van hem wordt verlangd, en ten minste om de drie maand, brengt de probatieassistent verslag uit aan de commissie over het gedrag van de op probatie gestelde persoon en stelt hij de maatregelen voor die hij passend acht,

3) *nadere omschrijving, aanpassing aan nieuwe omstandigheden en, gebeurlijk, opschorting van de gestelde voorwaarden.*

Op grond van artikel 12 § 1 staan de commissie een rijke gamma maatregelen ter beschikking.

Al staat het niet uitdrukkelijk in de tekst, toch kan de commissie volstaan met de delinquent te berispen (Memorie van toelichting, p. 13).

Wanneer anderzijds de opgelegde voorwaarden niet worden nageleefd en de commissie de niet-naleving voldoende erg vindt, dan brengt zij dat ter kennis van het openbaar ministerie ten einde de herroeping van probatiebeslissing uit te lokken (art. 13 § 3 en 14 § 2, cf. supra p. 20 en 28).

Tussen die twee uiterste maatregelen in echter, liggen er een ganse reeks waaruit de commissie haar keuze kan doen. In het raam van de principes bepaald door de rechterlijke beslissing, geeft zij een nadere om-

schrijving van de opgelegde voorwaarden of past zij die voorwaarden aan de nieuwe omstandigheden aan.

Zij mag die evenwel niet verscherpen (art. 12). In de parlementaire voorbereiding van de wet is niet nader bepaald welke betekenis precies dient gehecht aan het woord « verscherpen ».

In zekere speciale gevallen zal het wellicht moeilijk zijn om uit te maken of er verscherping heeft plaats gehad of niet (cf., in verband daarmee, een voorbeeld aangehaald door Constant in zijn referaat: « Le sursis et la probation dans les projets de loi français et belges », R.D.P. 1956-1957, p. 900). Daarom heeft de Kamer trouwens besloten uit het Regeringsontwerp die bepaling te schrappen waarbij het beroepsrecht van de op de proef gestelde persoon werd beperkt in geval de commissie de bij rechterlijke beslissing gestelde voorwaarden verscherpte (Verslag Kamercommissie van 4 juli 1962, p. 16).

Schijnt het dat beterschap is bereikt, dan kan de commissie de opgelegde voorwaarden geheel of ten dele opschorten.

Die opschorting kan voorlopig zijn, voor een welbepaalde tijd (Verslag Senaatcommissie van 22 oktober 1963, p. 26).

Vermits de commissie de gestelde bijzondere voorwaarden van de probatie kan schorsen, staat het haar vrij ze opnieuw op te leggen zo zij dat nuttig acht (Memorie van toelichting, p. 13).

§ 4. Procedure voor de commissie (art. 12, § 1).

Geen enkele beslissing tot opschorting, tot nadere omschrijving of tot aanpassing van de bij rechterlijke uitspraak gestelde voorwaarden mag door de commissie worden getroffen indien de betrokkene niet per aangetekende brief en meer dan tien dagen vóór de datum die voor de behandeling van de zaak is gesteld, werd opgeroepen. Het dossier van de commissie wordt gedurende tien dagen ter beschikking gehouden van de betrokkene en van zijn eventuele raadsman (art. 12, § 1, al. 2).

De bijstand door een raadsman is dus facultatief (argument uit het woord « eventuele » - cf. verslag Senaatcommissie van 22 oktober 1963, p. 26).

De commissie neemt de probatieassistent in verhoor en kan zelfs beslissen eveneens andere personen te horen (Memorie van toelichting, p. 13).

Slechts wanneer zij van oordeel is dat de voorwaarden dienen opgeschoort, nader omschreven of aangepast, moet zij de hierboven bepaalde procedure op tegenspraak inrichten. Zo niet zou men de commissie ertoe verplichten op tegenspraak vorderingen te onderzoeken die in heel wat gevallen klaarblijkelijk ongegrond zijn (Memorie van toelichting, p. 13).

De beslissing van de commissie is belangrijk; zij wordt getroffen door een bestuurlijk lichaam en het komt erop aan — in het belang van de persoon die aan de probatiemaatregel onderworpen wordt — dat de toelatingsmodaliteiten van die maatregel gerechtvaardigd worden (Verslag Kamercommissie van 4 juli 1962, p. 16). De wet bepaalt dan ook dat die beslissing *met redenen omkleed* moet zijn.

De rechtspleging voor de probatiecommissie, met inbegrip van de uitspraak van de door haar genomen beslissingen, is volstrekt geheim (Bijkomend verslag Senaatcommissie van 17 december 1963, p. 5).

Van de beslissing wordt kennis gegeven aan de betrokkene en aan het openbaar ministerie. Die kennisgeving geschiedt bij aangetekende brief, binnen de

drie dagen, zaterdagen, zon- en feestdagen niet meegerekend (art. 12, § 1, lid 3).

§ 5. Rechtsmiddelen (art. 12, § 2).

Het openbaar ministerie kan *bij vordering*, en de op probatie gestelde persoon kan *bij verzoekschrift*, voor de rechtbank van eerste aanleg waarbij de commissie is ingesteld, in beroep komen tegen de beslissingen van die commissie.

Vordering en verzoekschrift moeten schriftelijk ingediend worden en met redenen omkleed zijn.

Het beroep moet worden ingesteld binnen tien dagen te rekenen van de kennisgeving van de beslissing van de commissie. Het heeft *opschortende kracht* tenzij de commissie anders beslist.

De voorzitter van de rechtbank die uitspraak moet doen, laat meer dan tien dagen tevoren, in een ter griffie gehouden bijzonder register, plaats, dag en uur van verschijning optekenen. Ten minste tien dagen voor de verschijning geeft de griffier, bij aangetekende brief, daarvan bericht aan de op probatie gestelde persoon. Gedurende die termijn wordt het dossier van de commissie ter beschikking van de betrokkene of van zijn eventuele raadsman ter griffie neergelegd.

De rechtbank houdt zitting en doet uitspraak in raadkamer.

Indien de rechtbank het beroep aanneemt, kan zij ofwel zich beperken tot de vernietiging van de beslissing, ofwel die beslissing wijzigen.

De beslissing die op dat beroep wordt gewezen, is niet vatbaar voor hoger beroep noch voor verzet.

De circulaire van de Minister van Justitie van 31 augustus 1964 (p. 21-22) schrijft voor dat de beslissing van de rechtbank binnen vierentwintig uren aan de bevoegde commissie moet worden medegedeeld.

D. De probatieassistenten.

De probatieassistent moet voor alles kordaat toezien dat de delinquent de hem opgelegde voorwaarden naleeft en niet, door zijn gedrag het welslagen van de proef in gevaar brengt. Dat is het tucht- en gezagsaspect van de probatie en dat laat zich verantwoorden door het feit dat het nodig is het ontzag voor de rechterlijke beslissing veilig te stellen.

Anderzijds moet de assistent de delinquent het inzicht bijbrengen van de zin der beperkingen waarmee de rechtbank zijn vrijheid heeft beknot. Vervolgens moet de delinquent bij hem de morele steun vinden om zijn verbintenis na te komen en zich aan de voorwaarden te onderwerpen. Dat veronderstelt dat tussen assistent en beschermeling een persoonlijke verhouding groeit, gevestigd op het vertrouwen dat de grondslag is van gans het stelsel. Door de probatie te verlenen heeft de rechter gemeend dat hij de delinquent vertrouwen kan schenken. Nu moet de assistent de proefpersoon ervan overtuigen dat hijzelf er ook zo over denkt en die houding moet op haar beurt het vertrouwen opwekken bij de betrokkene, die aldus psychologisch bekwaam zal worden om mee te werken aan de verbeteringsactie die te zijnen opzichte werd ondernomen.

Maar de taak van de assistent blijft staan bij de toepassing van de voorwaarden door de rechtbank gesteld. De gerechtsbeslissing doet niet anders dan het opzet omlijnen binnen hetwelk degene aan wie de verantwoordelijkheid voor de behandeling wordt opgedragen, kan handelen. Hier zoals op elk ander gebied sluit die verantwoordelijkheid ook de macht in om

initiatieven te nemen. Eens dus de sfeer van vertrouwen geschapen, mag de assistent niet aarzelen de invloed die hij op de delinquent heeft gekregen, aan te wenden om zijn aktie meer armslag te geven en om de betrokkene te overhalen tot een vrijwillige instelling op een nieuwe oriëntatie die kan leiden tot een algemene verandering in zijn levenswijze.

Zo komt het ondermeer dat de assistent, in gevolge de vrij nauwe betrekkingen die hij vaak met de delinquent zal onderhouden, aan die delinquent niet de gevraagde raad of morele steun kan onthouden zonder aan zijn algemene taak te kort te komen, ook al heeft de commissie de voorwaarden van de rechterlijke beslissing geheel opgeschort (Verslag Senaatscommissie van 22 oktober 1963, p. 26).

Op bladzijde 14 van de memorie van toelichting is de taak van de probatieassistenten zeer goed omschreven daar waar gezegd wordt dat het welslagen van het probatiestelsel essentieel afhangt van de bekwaamheid van die agenten, dat het wenselijk is dat zij het volste vertrouwen genieten van de opdeproefgestelde delinquenten en dat dezen hen als betrouwbare leiders aanzien.

Op grond van die overweging is het dat men de term «probatieassistent» heeft verkozen boven die van «probatieagent» of «probatieofficier» wanneer men naar een passende benaming is gaan zoeken voor de persoon wiens taak het zou zijn de verdachten leiding te geven tijdens de probatie (Verslag Senaatscommissie van 22 oktober 1963, p. 18 — Verklaring van de heer Housiaux, Parl. hand. Senaat van 26 november 1963, p. 85).

Het ambt van probatieassistent onderstelt dan ook talrijke persoonlijke kwaliteiten; preciese begrippen inzake maatschappelijke dienst en een degelijke criminologische vorming. Dat betekent dat de aanwerving zal moeten gebeuren onder de licentiaten in criminologie, onder de licentiaten in toegepaste psychologie, onder de psychologische of maatschappelijke assistenten, onder de sociale raadgevers, enz.

Men ziet onmiddellijk dat die voorwaarden moeilijk verenigbaar zijn in de persoon van vrijwilligersprobatieassistenten. Om die reden bepaalt de wet de aanwerving van beroepsassistenten, hiervoor met zorg gekozen, voor hun beroep geschoold en bezoldigd door de Staat. Hun status en hun bevoegdheid worden geregeld door een koninklijk besluit van uitvoering (art. 9).

De wet sluit daarom nog niet uit dat probatieassistenten bereidwillige voogden zouden aanwerven, aan wie precies begrensde opdrachten kunnen worden verleend (Verslag Kamercommissie van 4 juli 1962, p. 16 - Senaat, Parl. hand. van 27 november 1963, verklaring van de heer Lagae, p. 90, en van de heer Minister van Justitie, p. 94).

Hier weze eraan herinnerd dat de probatieassistent als opdracht heeft :

- 1) een maatschappelijke enquête in te stellen (art. 2);
- 2) de verdachten en veroordeelden aan wie een probatiemaatregel is opgelegd, te leiden (art. 9);
- 3) over het gedrag van de onder probatie gestelde persoon verslag uit te brengen bij de probatiecommissie en aan deze de maatregelen voor te stellen die hij passend acht (art. 11).

IV. Toepassing van de wet in de tijd.

De wet van 29 juni 1964, bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 17 juli 1964, is van toepassing op de zaken die aanhangig zijn sedert haar inwerking-

trekking (Verslag Senaatscommissie van 22 oktober 1963, p. 17, nr. 41), die door een koninklijk besluit is bepaald op 1 september 1964.

* * *

II. Toepassingsmodaliteiten van de wet

I. Weerslag van de wet op de gedragslijn die door het parket wordt gevolgd inzake het seponeren van bepaalde procedures.

A) Het beleid van het parket ter zake van de seponering

Wij weten dat op grond van een overigens onbetwiste traditie, het openbaar ministerie thans over het recht beschikt om uit te maken of de openbare vordering al dan niet moet worden ingezet. Wanneer aldus de Procureur des Konings de hand heeft gelegd op de dader van een welbewezen misdrijf, maar niettemin de vervolgingen ongelegen vindt, mag hij afzien van verdere actie.

Uitgaand van de macht die hun aldus wordt toegekend, hebben de parketten, door de jaren heen, allengs een vaste gedragslijn inzake het seponeren gevolgd. Zo passen zij de gewone seponering toe — d.i. zonder verder toezicht — voor de weinig belangrijke zaken waarin het hun van meet af aan duidelijk is dat de schuldige zich tot het plegen van de inbreuk heeft geleend ingevolge uitzonderlijke omstandigheden en dan ook, in de spijt die de gerechtelijke vaststelling van zijn misstap in hem wakker roept, de kracht zal vinden om nooit meer te herbeginnen.

Soms echter blijft bij het parket — in tegenstelling met het vorige geval — twijfel bestaan of de verdachte met enkel zijn waakzaamheid, enkel zijn wilskracht en karaktersterkte zal volstaan om de misdaad definitief de rug toe te keren; het parket kan dan van mening zijn dat de verdachte moet worden aangemoedigd en bijgestaan, dat een toezicht en een stimulans voor hem van node zijn. In die gevallen wordt de seponering van de rechtspleging aangewend, waarbij het dossier regelmatig terug wordt opgediept om na te gaan of de beslissing die men ten aanzien van de verdachte heeft getroffen, diens gedrag in gunstige zin heeft beïnvloed.

En ten slotte zijn er ook de gevallen waarin het parket — ondanks al de goede voornemens van de verdachte — van gevoelen is dat alleen de vrees voor het verlies van de gunst der seponering niet toereikend zal zijn om bij de verdachte het nodige doorzettingsvermogen op te roepen om b.v. zijn persoonlijkheid te veranderen, om standvastig te blijven in het werk, om in zich dat vermogen te overwinnen waardoor hij zich niet kon aanpassen aan een familiale of sociale omgeving, of nog om een andere levenswijze te kiezen die hem minder zou blootstellen aan de misdadigheid. Voor zulke gevallen zal het openbaar ministerie, door middel van toezicht, leiding en preventieve bijstand, heel een actieve behandeling inzetten die een zo doeltreffend mogelijke hulp wil zijn bij de inspanning van de delinquent om zich te reclasseren. Dat soort proeftijd, die dus wel opgericht is door het parket, is stilaan allerwege bekend geraakt onder de benaming «pre-toriaanse probatie» (Rev. dr. pen. et crim. 1951-52, Chronique des parquets, Mise à l'épreuve, Probation, p. 523 à 533 en Journ. Trib. 28-10-51, p. 546, «Une circulaire du procureur du Roi de Bruxelles» en p. 545, «Opportunité de la probation. P. Van Droogenbroeck»).

B) *De seponering en de wet van 29 juni 1964.*

Uit de parlementaire voorbereiding waaruit de wet van 29 juni 1964 ontstond, komt duidelijk naar voor dat de wetgever niet heeft gewild dat zijn initiatief in verband met de probatie ook maar enigszins zou afbreuk doen aan gans dat beleid van de parketten ten opzichte van de seponering. Zelfs mag worden gezegd dat, zowel in de Kamer als in de Senaat blijkbaar werd vooropgesteld dat de wettelijke probatie geenszins de pretoriaanse mocht verdringen, maar dat die twee integendeel — vermits zij elk hun reden van bestaan hebben — zonder naijver naast elkaar dienden te bestaan en zich aldus onder wederzijdse hulp moesten inschakelen in de criminele politiek van het land (Memorie van toelichting, p. 5 - Verslag Kamercommissie van Justitie van 4 juli 1962 - Parlementaire handelingen Senaat van 26 november 1963, p. 80, kol. 2, en p. 81 - Parlementaire handelingen Senaat van 27 november 1963, p. 91, kol. 2 in fine, p. 92, kol. 1, en p. 94, kol. 2).

§ 1. *De gewone seponering en de gewone opschorting van de uitspraak der veroordeling.*

Nu is het nochtans zo dat de wet van 29 juni 1964 de rechterlijke macht nieuwe mogelijkheden aan de hand heeft gedaan om haar verantwoordelijkheid op te nemen. Het spreekt vanzelf dat die nieuwe mogelijkheden ook een diepgaande invloed moeten uitoefenen op de gedragslijn die tot nog toe door het parket werd gevolgd bij het seponeren van bepaalde dossiers. Zo bijvoorbeeld hebben de parketten tot hiertoe een rechtspleging steeds gewoonweg geseponereerd wanneer zij oordeelden dat een schrille wanverhouding zou ontstaan tussen de lichtheid van het vergrijp en de gevolgen van een gebeurlijke veroordeling daarvoor. Ons inziens valt het blijkbaar niet te betwisten dat een dergelijke beslissing zich niet langer met dezelfde scherpte laat verantwoorden nu de wet het vonnis van gewone opschorting van de uitspraak der veroordeling in het leven heeft geroepen.

§ 2. *De seponering met toezicht en de probatieopschorting van de uitspraak der veroordeling.*

Naar ons gevoelen moet ook op tal van procedures die het parket voorheen seponeerde-met-verder-toezicht — d.w.z. dat ondermeer het dossier op regelmatige tijdstippen werd opgediept om na te gaan of die beslissing het gedrag van de betrokkene in gunstige zin had beïnvloed — voortaan «de probatieopschorting van de uitspraak der veroordeling» toegepast worden.

§ 3. *De probatie opgericht door het parket, en het probatieuiststel opgericht bij de wet.*

Steeds in dezelfde gedachtengang moet hier even nagegaan wat er gewordt van de «pretoriaanse» probaties nu er een probatie bij de wet is ingesteld. Hoe zal men uitmaken of op een procedure veeleer de eerste dan de tweede dient toegepast? Wellicht zal het antwoord op die vraag ons — althans voor zekere gevallen — duidelijk worden bij nader onderzoek naar het onderscheid tussen beide probatiestelsels.

- 1) *Wat is, in grote trekken, het onderscheid tussen de probatie ingesteld door het parket, en de probatie ingesteld bij de wet?*

— De wettelijke probatie ontstaat uit een rechterlijke

beslissing, uit een vonnis dat gewezen werd overeenkomstig de bij de wet bepaalde criteria. Zij is een rechtspleging waaraan een tegensprekelijk debat voorafgaat. Behalve dan wanneer de zaak met gesloten deuren wordt behandeld, is dat debat publiek; de eindbeslissing echter van de procedure wordt steeds gevelde in openbare terechtzitting en daartegen kan met rechtsmiddelen worden opgekomen. De bekentenis vanwege de verdachte is daarbij niet vereist vermits vrede wordt genomen met diens instemming met de voorgestelde maatregelen. Wie de probatie geniet, wordt — door het feit zelf van de gerechtelijke beslissing — een schuldige wiens rechten en verplichtingen bij wege van gerechtsbeslissing zijn vastgesteld. Overeenkomstig artikel 9, zullen probatieassistenten — wier functies en statuut door de Koning zijn bepaald — toezien of betrokkene de voorwaarden nakomt waartoe hij zich heeft verbonden. Zelfs is het aan de probatiecommissie en niet aan het openbaar ministerie, dat artikel 16 het initiatief heeft gelaten om de herroeping van de probatie door de rechtbank uit te lokken.

De «pretoriaanse probatie» integendeel is een beslissing van het openbaar ministerie. Zij is voorlopig in essentie, is niet vatbaar voor beroep en is niet bindend voor het parket, ook niet wanneer de verdachte inderdaad de hem opgelegde voorwaarden naleeft. Zij is volstrekt geheim, betreft geen tussenpersonen en wordt niet voorafgegaan door een tegensprekelijk debat noch gevolgd door een georganiseerd toezicht vanwege andere dan de gerechtelijke instanties. Ook sluit die probatie in dat de verdachte tot bekentenissen is overgegaan en volgt zij alleen de normen die betrekking hebben op de bevoegdheid van het parket om te oordelen over de gepastheid der vervolgingen. Aangezien zij geen opschortende kracht heeft over de openbare vordering, kan zij de verjaring van de publieke vordering niet schorsen en bijgevolg is zij nauwkeurig begrensd in de tijd; zij geeft geen aanleiding tot ingang van de burgerlijke vordering tot vergoeding van de schade die uit het misdrijf ontstond en mitsdien doet zij een beroep op de goede wil van het slachtoffer. Om die reden ook is zij gemakkelijker herroepbaar. Is het een succes, dan laat zij enkel sporen na in het geweten van degene die er het voorwerp van was. Loopt zij uit op een mislukking, dan worden de vervolgingen daarom nog niet ipso facto heropgenomen en is zowel de seponering mogelijk als de wettelijke probatie of de gewone veroordeling tot een klassieke straf. Laat deze vorm van probatie dan minder duidelijk afgelijnd en minder vast uitgebouwd zijn, zij is aan de andere kant wel soepeler, spontaner, persoonlijker en meer in vertrouwen gevoerd dan de wettelijke. Bovendien heeft zij het voordeel dat zij, in de tijd, de feiten zeer nabij blijft.

2) *Toepassingsveld van de probatie ingesteld door het parket.*

a) *De persoonlijkheid van de delinquenten.*

Om reden van de kenmerken die haar alleen eigen zijn, moet de pretoriaanse probatie dus blijkbaar wel verder bij voorkeur worden toegepast op de primaire delinquenten die, eens de inbreuk gepleegd, om hun daad aan het schrikken gaan en zich afvragen hoe het mogelijk was dat zij zich tot zulke daad hebben geleend, die daardoor zichtbaar vervuld zijn van wanhoop en schaamte tegenover hun naastbestaanden en dus slechts één becommenis meer hebben: «alles te verbergen als dat nog kon», ook ten koste van om het even welke inspanning die men hun daarvoor mocht

vragen. Zulke delinquenten vindt men meestal hetzij onder de jonge of onervaren lieden die niet zozeer uit louter boosaardigheid dan wel in een ogenblik van verwarring, uit dwaasheid of ondoordachtheid hebben gehandeld — hetzij onder de personen die mogen verhoppen in hun onmiddellijke en natuurlijke omgeving die steun te vinden die anders een officiële instantie hun zou moeten bieden — of nog onder de mensen wier persoonlijkheid veeleer een medische dan een sociale hulp van node heeft.

Aan de schuldigen daarentegen die reeds dieper verdorven zijn, en meer doortrapt in de misdadigheid, die gemakkelijker zullen recidiveren en derhalve meer gevaar opleveren voor de maatschappij, aan die moet voortaan de gunst van de wettelijke probatie worden voorbehouden.

b) *De soort van de inbreuken.*

Beschouwen wij de pretoriaanse probatie uit het oogpunt van de soort der inbreuken, dan moeten natuurlijk uit haar toepassingsveld alle inbreuken geweerd die behoren tot de reglements misdrijven, tot de onvrijwillige en gewoontemisdrijven of tot de herhaling. Naar onze mening moeten daarentegen uiteraard beschouwd worden als vatbaar voor een pretoriaanse probatie:

- de inbreuken waarbij geen andere daders, getuigen en slachtoffers betrokken zijn dan de leden van eenzelfde familie;

- de inbreuken waarbij iedere onbescheidenheid omtrent de aard ervan, de reclassering van de dader in gevaar zou brengen;

- de inbreuken waarover — gelet op de omstandigheden waarin ze werden gepleegd — de openbare mening niet absoluut moet weten dat zij met een gerechtelijke beslissing werden beslecht.

3) *Toepassingsveld van de wettelijke probatie.*

De probatie ingesteld bij de wet van 29 juni 1964 vervat twee afzonderlijke delen, waaruit volgt dat zij betrekking heeft op twee wel onderscheiden categorieën van delinquenten.

a) *De opschorting van de uitspraak der veroordeling.*

Opdat de gerechtelijke beslissing tot opschorting van de uitspraak der veroordeling enigerlei zin zou hebben, moet de delinquent in de plechtige waarschuwing die hem is gegeven en in de reserves van zijn persoonlijkheid — gebeurlijk met de hulp van een probatie-assistent — de nodige kracht en het nodige doorzicht vinden om zich voor zijn eigen redding in te zetten, om persoonlijk en wellicht ten koste van zware inspanningen bij te dragen tot het verbeteren van zijn eigen ik. De grootste inspanning moet van zijn kant komen en derhalve moet hij bekwaam zijn tot een zekere bewustwording die hem zal doen inzien dat de toekomst inderdaad nog mogelijkheden biedt en die hem aldus naar beternis, of althans naar zijn hersocialisering zal doen verlangen.

Het publiek zal allicht geneigd zijn te menen dat het nieuwe stelsel alleen de delinquent ten goede komt. Daarom zal het voor het parket erop aankomen dat het stelsel inderdaad vruchten afwerpt en juist daardoor bij de openbare mening burgerrecht verwerft. Het parket zal dan ook met nooit aflatende waakzaamheid moeten toezien dat de rechtbank van die gunstmaatregel alle delinquenten uitsluit die hem kunnen in het gedrang brengen doordat zij niet de onmisbare hoedanigheden

bezitten opdat de maatregel een gunstig resultaat zou opleveren, of nog omdat hun wandaden zo ergerlijk zijn voor de publieke opinie dat ze nooit enig begrip zou kunnen opbrengen voor de rechter die daarop zulk een gunstmaatregel zou willen toepassen (voorbeelden van de hier bedoelde wandaden zijn: de roofovervallen, de inbraken, de koppelarij, de verkeersongevallen met dronkenschap, vluchtmisdrijf of overtreding van het stuurverbod).

b) *Het uitstel van tenuitvoerlegging der straffen.*

Het tweede deel van de wet van 29 juni 1964 heeft betrekking op het uitstel van de tenuitvoerlegging der straffen. Het gaat uit naar de delinquenten die verder gevorderd zijn op de weg der misdadigheid dan diegenen die kunnen in aanmerking komen voor de opschorting van de uitspraak der veroordeling.

— Het gewoon uitstel —

Toch dient, ook onder die veroordeelden, nog een onderscheid gemaakt. Het is inderdaad zo dat, voor sommigen, alleen de vrees voor het verlies van het uitstel sterk genoeg zal zijn opdat zij van milieu zouden veranderen om, althans tijdens de proeftijd, een nieuwe val te vermijden. Anderen, die aan hun lot zijn overgelaten, zullen, ondanks al hun goede voornemens, daartoe niet bekwaam zijn.

Die schifting is van kapitaal belang en bovendien zal zij altijd een kiese zaak blijven. Het maatschappelijk onderzoek nopens de levenswandel en het milieu van de delinquent, mede de ervaring uit de pretoriaanse probatie opgedaan, zullen er moeten toe aanzetten de verantwoordelijkheden met zeer bijzondere scherpzinnigheid op te nemen.

Men mag evenwel aannemen dat de rechtbank, nu zij de opschorting van de uitspraak der veroordeling en het probatie-uitstel mag uitspreken, van langs om minder een beroep zal doen op het gewoon uitstel van de tenuitvoerlegging, behalve dan ten aanzien van de zgn. reglements inbreuken waarbij de beklaagde minder zijn verantwoordelijkheid op het spel zet. Immers heeft men de voorwaardelijke veroordeling, zoals die werd ingesteld bij de wet van 1888, vooral aangewreven dat zij de veroordeelde onmiddellijk na het vonnis zo maar aan zijn lot overliet. Zij bracht voor de veroordeelde slechts één nieuw element, waaruit deze, volgens haar, zijn heil moest halen, en dat was dan nog een schrikbeeld te meer: dat namelijk van de gunst van het uitstel te verliezen door het plegen van een nieuw misdrijf.

— Het probatieuitstel —

Met het probatieuitstel is daarentegen de veroordeelde, na de rechterlijke beslissing, niet langer aan zijn lot overgelaten. De wet van 29 juni 1964 eist inderdaad van die veroordeelde dat hij zich ertoe zou verbinden zelf tot zijn redding bij te dragen, maar in ruil daarvoor zet zij voor hem een uitgebreid stelsel in van bijstand, van steun en toezicht om hem te helpen uit de greep van de misdadigheid los te komen.

Op grond van de ervaring, opgedaan bij de suksessen en mislukkingen van de pretoriaanse probatie (« Réflexions sur dix ans de probation prétorienne », R. Charles, Journ. Trib. 3/9/1961, p. 47 en volgende), mogen wij aannemen dat bepaalde misdrijven — mits het in acht nemen van zekere schakeringen die niet nauwkeurig kunnen worden omschreven — uiteraard binnen het toepassingsveld liggen van artikel 8 § 2 van de wet,

terwijl zij allicht ook binnen het belendende en soms gemeenschappelijke toepassingsveld vallen van de pretoriaanse probatie; ik bedoel hier :

- de verduisteringen die naar aanleiding van een aankoop op afbetaling, gepleegd worden door een der echtgenoten of schijnachtgenoten op een ogenblik dat het « gezin » een moeilijke periode doorworstelt,

- de gewone diefstallen, de diefstallen voor kortstondig gebruik, wanneer het gestolen goed niet bestemd was om een werktuig te worden bij het plegen van een zwaarder misdrijf, wanneer de diefstal niet het werk was van een bende, wanneer hij niet te aanzienlijk was, wanneer de benadeelde kan schadeloos gesteld worden,

- de kleine diefstallen bij uitstalling bedreven door jongeren, door eenvoudigen van geest of door psychisch licht gestoorde personen, voor zover daarbij geen berekening, geen list of weldoordacht plan in het spel is,

- de huisdiefstallen, wanneer zij veeleer wijzen op een karakterzwakte ingevolge de omstandigheden dan wel op het doel zich te verrijken ten koste van anderen,

- de naïeve oplichtingen die meer op leugens gelijken en gemakkelijk aan het licht worden gebracht, wanneer ze worden gepleegd voor de onmiddellijke bevrediging van een bepaald verlangen.

- de bedrieglijke verbergingen in hun context van tijd, plaats, leeftijd en belangrijkheid,

- de geweld daden en slagen die gewisseld worden tussen echtgenoten, tussen leden van eenzelfde familie, tussen burens, vooral dan wanneer de dronkenschap daarbij een rol speelt,

- bepaalde zedenmisdrijven door jongelui begaan op andere jongeren, vooral indien zij meer wijzen op een driftaanval dan op zedenbederf bij de daders,

- de bedreigingen, die, ofschoon herhaald, nog niet ten uitvoer werden gebracht,

- de kleine valsheden, om b.v. een sociaal voordeel te genieten, enz.

* * *

De ervaring die het parket met de pretoriaanse probatie heeft opgedaan staft ons in de overtuiging dat het succes van de wet van 29 juni 1964 in de eerste plaats afhangt van de waakzaamheid en het doorzicht bij diegenen die voor de toepassing ervan moeten instaan. Indien de magistratuur deze wet gaat beschouwen als een « algemeen tovermiddel » — om het met de woorden van Rechter Van Droogenbroeck te zeggen — dan staan haar alleen maar mislukkingen te wachten. De gevolgen daarvan zijn des te noodlottiger omdat zij diep en schadelijk zullen inslaan zowel op de sociale waarde van de veroordeelde als op de juistheid van het oordeel van de rechter. In dat opzicht moet de magistratuur er zich ten volle van bewust zijn dat door het instellen van het probatieuitsstel de wet hem veel meer dan vroeger heeft betrokken in de verantwoordelijkheid over de gunstige uitslag van zijn beslissing. Aldus wordt in zekere zin een mislukking van de delinquent ook een mislukking van de rechtbank; daardoor ook heeft een probatie slechts zin indien zij slaagt en zal het mislukken ervan — behalve wanneer zij te wijten is aan een toeval — meestal een bewijs zijn van een foute beoordeling vanwege degene die ertoe besloten heeft.

Een probatiebeslissing is derhalve slechts verantwoord ten aanzien van zo zorgvuldig bestudeerde als degelijke gesteunde delinquenten, en dan nog enkel voor zover de magistratuur ervan overtuigd is dat het algemeen welzijn daarmee het best is gediend. Om al die redenen is de probatie blijkbaar het meest gepast voor de delinquenten wier persoonlijkheid nog moeilijkheden biedt die niet noodzakelijk van morele maar dan toch van

sociale aard moeten zijn; wat betekent dat — althans in de huidige stand van zaken — daarvan zijn uitgesloten de gewoontemisdadigers, de recidivisten, de asocialen, de ontaarden, de landlopers en de geestzieken (voor deze laatsten is de heropvoeding een taak voor gespecialiseerde instellingen).

De probatie heeft dus vooral reden van bestaan daar waar het gaat om delinquenten :

- die jong zijn en blijkbaar in het gezinsverband niet die leiding, dat gezag, die geborgenheid en ook niet de genegenheid hebben gevonden die de ware grondslag is van ieder sociaal deugdelijke opvoeding,

- die, op rijpere leeftijd, zo plots midden in hun leven, voor de eerste maal en gedreven door toevallige omstandigheden, een misdrijf hebben gepleegd,

- die een aanwenning vertonen voor een ondeugd die hun neigingen tot het misdrijf in de hand werkt, en voor wie het nog mogelijk is daarvan los te komen dank zij een persoonlijke inspanning en een waakzaam toezicht — ik denk hierbij aan zekere homoseksuelen, exhibitionisten, alkoholisten, toxicomanen...,

- die, voor ze het misdrijf beginnen, een tijdlang een degelijke beroepsactiviteit hebben uitgeoefend, voor zover echter de probatie niet al te lang na die periode ingaat.

II. De instemming van de verdachte in verband met de maatschappelijke enquête en de voorwaarden van de probatie.

Artikelen 2, 3 en 8 van de wet hebben de rechtspleging aldus georganiseerd dat de rechtbank, nog voor het vonnis wordt gewezen, vanwege de verdachte instemming moet bekomen wat betreft de maatschappelijke enquête over diens gedragingen en milieu, alsook — naar gelang van het geval — instemming met de opschorting van de uitspraak of verbintenis tot naleving van de uitsstelvoorwaarden.

Sommigen hebben voorgestaan dat de wet een caesuur zou aanbrengen tussen de uitspraak over de schuld en het bepalen van de straf. De wet is hen daarin niet gevolgd en aldus komt de rechtbank voor de moeilijkheid te staan dat zij alles moet regelen in verband met de probatie nog voor zij heeft kunnen verklaren of aan de verdachte laten verstaan dat zij de telastelegging bewezen acht.

Door zijn houding kan het openbaar ministerie er heel wat toe bijdragen om die hinder van de procedure te verlichten. Wanneer inderdaad bij het instuderen van het dossier, dat ministerie de mening opdoet dat tijdens de debatten de kwesie van de probatie zich wel eens met reden zou kunnen voordoen, dan kan het volstaan met ervoor te waken dat de bij artikel 2 bepaalde enquête gedaan worde en bij het dossier gevoegd, nog voor de terechtzitting. Is het van mening dat de probatie aangewezen is, dan zal het dat ook in zijn vorderingen duidelijk zeggen en nader bepalen welke naar zijn gevoelen de wezenlijke probatievoorwaarden zijn.

Als het openbaar ministerie aldus te werk gaat zal de rechtbank gemakkelijker de verdachte kunnen verzoeken zich gebeurlijk tegen dat aspect van de toepassing der wet te verzetten en haar zijn mening te kennen te geven over de voorwaarden die hem eventueel zouden worden opgelegd om met probatie te worden begunstigd.

Indien de verdachte de voorwaarden aanneemt die tijdens de debatten werden bepaald, dan moet de magistratuur toezien dat die in het proces-verbaal van de zitting worden opgenomen en daarop door de verdachte « voor akkoord » worden ondertekend. Ten slotte dient de

magistraat er zorg voor te dragen dat men die voorwaarden in het probatievonnis aanhaalt met vermelding van bedoelde instemming.

III. De opschorting of de wijziging door de commissie van de bij de rechterlijke beslissing gestelde voorwaarden (art. 12).

In de eerste plaats zal het de taak zijn van het openbaar ministerie de commissie derwijze bij te staan dat zij van die bevoegdheid slechts een weloverwogen gebruik maakt, d.w.z. dat zij daarbij evenzeer rekening moet houden met de persoonlijke belangen van de veroordeelde als met het belang van een doeltreffend sociaal verweer. Bovendien zal het openbaar ministerie ervoor moeten waken dat de commissie alleen duidelijke en welomlijnde wijzigingen aanbrengt, zodat geen betwisting mogelijk is over hun betekenis en de draagwijdte, mocht achteraf de kwestie van de niet-naleving ervan te berde komen.

* * *

De wet van 29 juni 1964, betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie, is een blijk te meer van het vertrouwen dat de wetgever steeds betoont tegenover het werk van de magistratuur. Zij laat ons overzien hoeveel weg reeds is afgelegd sinds de wet van 25 september - 6 oktober 1791, precies om tegen de willekeur van de rechter in te gaan, het stelsel der vaste straffen invoerde, en aldus de rol van de rechter beperkte tot

een soort mechanische duiding. Daar waar zij andermaal de verantwoordelijkheid van de magistratuur verruimt en nog een stap verder zet naar de individualisatie van de rechtsbeslissing, ligt de wet van 29 juni 1964 wel degelijk in de lijn van de kenschetsende evolutie in de moderne strafwetgeving zoals die reeds werd voorzien door Saleilles, Cuche en Julliot de la Morandière. De moderne strafwetgeving vindt inderdaad haar grondslag in het denkbeeld van de evenredigheid tussen de straf en de subjectieve tekortkoming van de delinquent, in het idee van een geestelijke behandeling met het oog op zijn beternis, in de sociale bijstand om zijn herinschakeling te verwezenlijken en in de noodzakelijkheid de maatschappij te behoeden tegen bepaalde misdadigers door te kunnen opzichte zulke veiligheidsmaatregelen te treffen als door hun sociale gevaarlijkheid is vereist (« Les limites actuelles de l'individualisation judiciaire et pénitentiaire des peines et des mesures de sûreté », R. Charles, Rev. dr. pén. et crim. 1956-1957, p. 269 en volgende).

Voor de magistraten die reeds zo lange jaren hun beste krachten hebben ingespannen om door talloze en velerlei initiatieven de wetgevende macht te overtuigen van de gelegenheid en de noodzaak van haar optreden, mag die wet wel een beloning heten en de inwerking-treding ervan een reden zijn tot innige voldoening.

R. CHARLES,
Procureur des Konings te Brussel.
Buitengewoon Hoogleraar
aan de Universiteit te Leuven.

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer. — 19 december 1963.

Eerste voorzitter : M. Giroul.

Raadsheer-verslaggever : M. Polet.

Procureur-generaal : M. Hayoit de Termicourt.

Advokaten : Mrs. Simont en Struye.

Bewijs in burgerlijke zaken en in zaken van koophandel. — Strekking van art. 1315, lid 2 B.W. — De regels omtrent toerekening van betalingen overeenkomstig art. 1256 B.W. raken de openbare orde niet.

Naar luid van art. 1315, lid 2, B.W. moet hij, die beweert bevrijd te zijn het bewijs leveren van de betaling of van het feit, dat het tenietgaan van zijn verbintenis teweeggebracht heeft.

In dit geval volstaat het niet dat de schuldenaar bewijst dat de betaling of het feit dat het tenietgaan van de verbintenis teweeggebracht heeft waarschijnlijk is; hij moet er het bestaan van bewijzen.

De door art. 1256 B.W. ingestelde regels betreffende de toerekening van betalingen raken de openbare orde niet.

Verbanis t/ Lescrenier.

Gelet op het bestreden arrest, op 13 juni 1962 door het Hof van beroep te Brussel gewezen;

Over het tweede middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 1315, 1316, 1347 van het Burgerlijk

Wetboek en 25 van titel IV van boek I van het Wetboek van koophandel,

doordat het arrest, om de vordering van eiser niet gegrond te verklaren, overweegt dat verweerder het bewijs van zijn bevrijding leverde, om de redenen dat, daar het geschrift van 17 maart 1956 beschouwd werd als een begin van schriftelijk bewijs, er een « geheel » bestond van « gewichtige, bepaalde en overeenstemmende vermoedens geschikt om alle in boven gemeld bescheid vervatte beweringen en elkeen daarvan waarschijnlijk te maken »,

terwijl, daar het begin van schriftelijk bewijs een schriftelijke akte is welke van de persoon uitgaat aan wie men het tegenstelt en het aangevoerd feit waarschijnlijk maakt, de partij, die zich erop beroept door andere rechtsmiddelen, zoals vermoedens niet de waarschijnlijkheid doch het bestaan kan en moet bewijzen van het feit dat het begin van schriftelijk bewijs waarschijnlijk maakte, waaruit volgt dat de rechters zich er niet toe konden beperken, om de bevrijding van verweerder bewezen te verklaren, vast te stellen dat de vermoedens welke hij inriep het in het begin van schriftelijk bewijs van 17 maart 1956 vermeld feit « waarschijnlijk » maakten :

Overwegende dat het bestreden arrest vaststelt dat verweerder een stuk ondertekend heeft met de datum van 17 maart 1956, in deze termen opgesteld : « Ondergetekende, Paul Lescrinier (hier verweerder) verklaart van Victor Verbanis (eiser) de som van 100.000 frank als lening ontvangen te hebben, deze som is hem op 23 januari terugbetaald geweest » en oordeelt dat dit stuk een begin van schriftelijk bewijs uitmaakt;

Dat, om te beslissen dat verweerder de litigieuze

lening terugbetaald heeft, het arrest hierop steunt dat de feiten welke het uiteenzet «een geheel uitmaken van gewichtige, bepaalde en overeenstemmende vermoedens geschikt om alle in boven gemeld bescheid vervatte beweringen en elkeen daarvan waarschijnlijk te maken»;

Overwegende dat, naar luid van artikel 1315, lid 2, van het Burgerlijk Wetboek, hij die beweert bevrijd te zijn het bewijs moet leveren van de betaling of van het feit dat het tenietgaan van zijn verbintenis teweeggebracht heeft;

Dat, in dit geval, het niet volstaat dat de schuldenaar bewijst dat de betaling of het feit dat het tenietgaan van de verbintenis teweeggebracht heeft waarschijnlijk is; dat hij er het bestaan van moet bewijzen;

Overwegende dat het arrest, om het even of de toelaatbaarheid van het bewijs door vermoeden ter zake al dan niet ondergeschikt is aan een door artikel 1347 van zelfde wetboek bedoeld begin van schriftelijk bewijs, het in het middel aangehaalde artikel 1315 van het Burgerlijk Wetboek geschonden heeft door de verbintenis van verweerder tenietgegaan te verklaren, om reden dat feitelijke vermoedens de beweerde betaling waarschijnlijk maakten;

Dat het middel gegrond is;

Over het derde middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 97 van de Grondwet, 1134, 1319, 1320 en 1322 van het Burgerlijk Wetboek,

doordat het bestreden arrest, om de vordering van eiser ongegrond te verklaren, er «ten overvloede» op wijst «dat er ter zake drie opeenvolgende schulden geweest zijn; dat, daar de kwijtschriften welke betrekking hebben op die welke tenietgegaan zouden zijn, niet voorgelegd worden, men zich kan afvragen welke van de partijen van haar voorkeurrecht gebruik gemaakt heeft wat betreft de toerekening van de gedane terugbetalingen; dat in deze voorwaarden het erop aankomt te verwijzen naar de bepalingen van artikel 1256 van het Burgerlijk Wetboek; dat dienvolgens, daar de schulden alle drie van dezelfde aard zijn, namelijk niet bevoorrechte schulden, het passen zou, indien het bestaan van de oudste schuld aangenomen was — quod non —, de terugbetalingen voor eerst op deze laatste aan te rekenen en vervolgens op de andere volgens hun anciënniteit; dat in dit geval beroeper niets meer verschuldigd zou blijven op de lening welke het voorwerp uitmaakt van de oorzaak van de gedinginleidende dagvaarding»,

terwijl eiser in de in zijn naam voor het hof van beroep genomen conclusies had laten gelden dat de twee door hem op 25 januari en 18 juli 1956, aan verweerder toegestane leningen hem reeds terugbetaald geweest waren en, in de voor de eerste rechter voor hem genomen conclusies, dat verweerder «in het bijzonder» gezegde leningen «terugbetaald had», terwijl verweerder, zonder te beweren dat de door hem reeds verrichte terugbetalingen als doel hadden de litigieuze schuld te laten tenietgaan, integendeel liet gelden dat deze schuldvordering door de betaling van 23 januari 1956 tenietgegaan was, dit wil zeggen zelfs vooraleer hij de twee andere leningen aanging, op het bestaan waarvan het arrest wijst; waaruit volgt dat de rechters, zonder het gerechtelijk kontrakt en de bewijskracht van het gedinginleidend exploit en van de door de partijen zowel voor de eerste rechter als voor het hof van beroep genomen conclusies te miskennen, geen betwisting tot zich konden trekken waarvan het bestaan door het met de openbare orde niet strijdig akkoord van de partijen uitgesloten was:

Overwegende dat de door artikel 1256 van het Bur-

gerlijk Wetboek ingestelde regels de openbare orde niet raken;

Overwegende dat, in de door hen voor het hof van beroep genomen conclusies, eiser en verweerder erkennen dat de na 23 januari 1956 door deze laatste gedane betalingen de terugbetaling uitmaakten van de leningen van 25 januari en 18 juli 1956;

Overwegende dat door artikel 1256 van het Burgerlijk Wetboek in te roepen, de rechter een betwisting opgeworpen heeft waarvan het bestaan door het akkoord van de partijen, door hun conclusies vastgesteld en niet strijdig aan de openbare orde, uitgesloten was;

Dat het arrest dus de bewijskracht van de conclusies miskend heeft;

Dat het middel gegrond is;

Om die redenen,

en zonder dat er reden is om het eerste middel te onderzoeken dat tot geen ruimere vernietiging aanleiding zou kunnen geven;

Vernietigt het bestreden arrest, behalve in zover het, het beroep van verweerder ontvankelijk verklaart;

Beveelt dat melding van dit arrest op de kant van de gedeeltelijk vernietigde beslissing zal gemaakt worden;

Veroordeelt verweerder tot de kosten;

Verwijst de aldus beperkte zaak naar het Hof van beroep te Luik.

RAAD VAN STATE

4e Kamer. — 12 mei 1964.

Voorzitter: M. Mast.

Raadsheren: M.M. Mees en Smolders

Substituut-auditeur-generaal: M. Hoeffler.

Advokaat: Mr. Willems

Gemeenten. — Bouwpolitie. — Administratieve akten.
Geldigheid. — Motieven. — Rechtspleging. — Kosten.

1. De beslissing waarbij de gemeenteraad aan het college van burgemeester en schepenen opdracht geeft de urbanist van de gemeente te gelasten bij het afwerken van het plan van aanleg rekening te houden met het besluit van de gemeenteraad in een bepaalde straat gebouwen met artisanale doeleinden toe te laten, is geen uitvoerbare administratieve beslissing in de zin van art. 9 van de wet van 23 december 1946, doch een voorbereidende maatregel die uit zichzelf niet griefhoudend is.
2. De rechtshandeling waarbij de gemeenteraad, ingevolge een officieus ingediende bouw aanvraag, laat weten, dat hij geen bezwaar heeft tegen de oprichting van een gebouw, kan door de geburen niet op grond van art. 9 van de wet van 23 december 1946 bestreden worden daar zij voor de aanvrager geen recht om te bouwen doet ontstaan.
3. Het besluit waarbij de bestendige deputatie een bouwvergunning toekent is met machtsoverschrijding genomen wanneer het op verkeerde gegevens berust.

De Saedeleir t./ 1. Gemeente Ternat; 2. De Belgische Staat (Minister van Openbare Werken); 3. Bestendige Deputatie van de provincieraad van Brabant.

Arrest nr. 10.605.

Overwegende dat het beroep ingeleid door het verzoekschrift dd. 10 november 1962 strekt tot vernietiging :

1. van het besluit dd. 26 december 1961 waarbij de gemeenteraad van Ternat aan het college van burgemeester en schepenen opdracht geeft de urbanist van de gemeente te gelasten bij het opmaken van het plan van aanleg «Neerveld» rekening te houden met het besluit van de raad in de Statiestraat gebouwen met artisanale doeleinden toe te laten;

2. van de goedkeuring door de gemeente en door het bestuur van de stedenbouw van een constructie met atelier in de Statiestraat te Ternat;

Overwegende dat het beroep, ingeleid door het verzoekschrift dd. 7 juni 1963 strekt tot vernietiging van het besluit dd. 2 mei 1963 waarbij de bestendige deputatie van de provincieraad van Brabant aan de P.V.B.A. «Garage central Ninove» vergunning verleent om een garage met toonzaal en appartement te bouwen, op het perceel kadastraal bekend Sectie A, nr. 392 C2, in de Statiestraat te Ternat;

Overwegende dat de P.V.B.A. «Garage central Ninove» op 4 november 1960 bij het college van burgemeester en schepenen der gemeente Ternat een «principeaanvraag» indiende strekkende tot het bekomen van een vergunning tot het bouwen van een garage met appartement; dat de gemeenteraad op 20 juli 1961 besliste «geen bezwaar te hebben tegen de oprichting van een toonzaal met bergplaats voor lichte herstellingen en appartement door de P.V.B.A. «Garage central Ninove» in de Statiestraat»; dat het bestuur van stedenbouw op 17 oktober 1961 aan het college van burgemeester en schepenen meldde dat het beslist had «niet terug te komen op het ongunstig advies d.d. 9 december 1960 inzake «Garage central Ninove»»; dat de gemeenteraad van Ternat op 26 dec. 1961 een beslissing nam die steunde op de overweging dat in de Statiestraat, welke in het bijzonder plan van aanleg Neerveld als residentiële zone was opgenomen, «gebouwen met artisanale doeleinden dienen te worden toegelaten», en waarbij aan het college opdracht werd gegeven, de urbanist van de gemeente te gelasten met die principiële beslissing rekening te houden bij het opmaken van dit plan van aanleg; dat de P.V.B.A. «Garage central Ninove» op 22 januari 1963 een aanvraag indiende strekkende tot het bekomen van een vergunning tot het bouwen van een atelier met toonzaal en appartement in de Statiestraat; dat die vergunning bij besluit van 6 maart 1963 door het college van burgemeester en schepenen werd geweigerd op grond van de considerans dat «het beschikkend gedeelte van het advies dat door de gemachtigde ambtenaar van het Bestuur van de Stedenbouw en de Ruimtelijke Ordening is uitgebracht als volgt luidt : «Ongunstig : — het ontwerp brengt het in voorbereiding zijnde B.P.A. «Neerveld» in het gedrang» ... dat op beroep van de P.V.B.A. Garage central Ninove de bestendige deputatie van de provincieraad van Brabant het door het tweede beroep bestreden besluit nam : dat dit besluit als volgt gemotiveerd is : «Gelet op het verslag van de h. Provinciale Hoofdarchitect dd. 26 maart 1963, nr. 1195-S-2082, die een gunstig advies nopens het ingediend beroep uitbrengt op grond van de hiernavolgende overwegingen : «1. nl. dat volgens inlichtingen verstrekt door het gemeentebestuur van Ternat de Statiestraat niet in het in voorbereiding zijnde bijzonder plan van aanleg «Neerveld» is gelegen; 2. dat de inplanting van de achtergelegen garage (werkplaats) op een afstand van minimum 5 m van de achterperceelgrens van de eigendom Delys-Deinze dient te geschieden; dat in die

voorwaarden het beroep van de P.V.B.A. Garage central Ninove kan ingewilligd worden »;

Overwegende, wat het eerste beroep betreft, dat het besluit dd. 26 december 1961 waarbij de gemeenteraad aan het college opdracht geeft de urbanist van de gemeente te gelasten bij het afwerken van het plan van aanleg rekening te houden met het besluit van de raad in de Statiestraat gebouwen met artisanale doeleinden toe te laten, geen uitvoerbare administratieve beslissing is in de zin van artikel 9 van de wet van 23 december 1946 doch een voorbereidende maatregel die uit zichzelf voor verzoeker niet griefhoudend is; dat de rechtshandeling waarbij de gemeenteraad, ingevolge een officieus ingediende bouwaanvraag, laat weten dat hij geen bezwaar heeft tegen de oprichting van een gebouw evenmin door verzoeker op grond van art. 9 van de wet van 23 december 1946 kan worden bestreden daar zij voor de betrokkene geen recht om te bouwen doet ontstaan; dat voorts uit het verzoekschrift en uit het dossier blijkt dat het bestuur van de Stedenbouw de officieuze aanvraag van de P.V.B.A. «Garage central Ninove» ongunstig geadviseerd heeft;

Overwegende dat het eerste beroep derhalve niet ontvankelijk is;

Overwegende, wat het tweede beroep betreft dat verzoeker o.m. doet gelden dat het bestreden besluit op een verkeerd feitelijk motief is gegrond waar het vaststelt dat de «Statiestraat niet in het in voorbereiding zijnde bijzonder plan van aanleg «Neerveld» is gelegen »;

Overwegende dat uit de bij het dossier gevoegde plannen alsmede uit het door het eerste beroep bestreden gemeenteraadsbesluit van 26 december 1961, blijkt dat de Statiestraat en de aan die straat gelegen percelen waarop de door de P.V.B.A. «Garage central Ninove» ingediende bouwaanvraag betrekking heeft, opgenomen zijn in de ontwerpen van het bijzonder plan van aanleg van de wijk Neerveld; dat het bestreden besluit van de bestendige deputatie dat op verkeerde gegevens berust met machtsverschrijding is genomen; dat wijl de bestendige deputatie terzake is opgetreden ter vervulling van een opdracht van algemeen belang het past de kosten ten laste te leggen van de Belgische Staat.

Besluit :

Artikel 1. — Het besluit van de bestendige deputatie van de provincieraad van Brabant dd. 2 mei 1963 is vernietigd.

Het beroep is voor het overige verworpen.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

12e Kamer B. — 5 maart 1964.

Voorzitter : M. Verwilghen.

Raadsheren : M.M. Bareel en Ernst de Bunswyck.

Advokaat generaal : M. Vinçotte.

Advokaten : Mrs. Mertens de Wilmars en Winderickx.

Directe belastingen. — Pleitbezorger. — Niet belastbaarheid der provisies en sommen geïnd voor rekening van derden. — Voorwaarden. — Bewijslast.

De stelling dat de door een pleitbezorger geïnde provisies in principe belastbare ontvangsten zijn van het jaar waarin zij geïnd werden is in strijd met de wet die nooit gelden ontvangen voor rekening van derden als een belastbaar inkomen heeft beschouwd.

Er is geen wettelijk vermoeden van belastbaarheid

der provisies of der bedragen ontvangen voor rekening van derden.

Als de belastingplichtige zijn boekhouding regelmatig heeft gehouden op de wijze door de administratie voorgeschreven, mag het bestuur hem geen buitensporige prestaties opleggen ten einde de gegevens van de boekhouding nader te controleren. Zulks zou omkering van de bewijslast betekenen.

Mr. X... t/ Belgische Staat. — Ministerie van Financier.

Gelet op het verhaal regelmatig ter griffie neergelegd tegen de beslissing van de directeur der directe belastingen.

Overwegende dat rekwestrant pleitbezorger is en over een regelmatige en stipt bijgehouden boekhouding beschikt;

Overwegende dat de betwisting betrekking heeft op een principeskwestie.

Overwegende dat de directeur in de betwiste beslissing voorhield dat luidens art. 30 der samengeschakelde wetten de bij art. 25 § 1 - 3e der zelfde wetten bedoelde baten uit vrij beroep vastgesteld worden door van het geheel der ontvangsten de uitgaven af te trekken die aan het uitoefenen van het bedrijf eigen zijn;

Overwegende dat de directeur besliste dat de geïnde provisies in principe belastbare ontvangsten zijn van het jaar waarin ze geïnd worden;

Overwegende dat deze stelling in strijd is met de wet die nooit als een belastbaar inkomen beschouwd heeft de gelden ontvangen voor rekening van derden;

Overwegende dat thans bij besluiten voor het Hof de Belgische staat zijn stelling wijzigt en toegeeft dat de provisies door een pleitbezorger ontvangen en « derden gelden » uitmaken niet belastbaar zijn, op voorwaarde dat de pleitbezorger op afdoende wijze aantoonde dat deze gelden geen bezoldigingen voor gepresteerde beroepsactiviteit bevatten;

Overwegende dat zoals het thans voor het Hof is voorgelegd, het geschil beperkt is tot een kwestie van bewijskracht der boekhouding;

Overwegende dat de administratie de niet belastbaarheid van de saldi der provisies en ordégelden aanvaardt voor zover kan nagegaan worden of die saldi op het einde van het belastingsjaar werkelijk niet verworven waren voor de belastingplichtige;

Overwegende dat de administratie vergeefs aanvoert dat het Ministerieel Besluit van 25 mei 1924 een vermoeden van belastbaarheid der provisies en der bedragen voor rekening van derden ontvangen, zou instellen daar de boeking van deze inningen door bedoeld Ministerieel Besluit niet mocht bevolen worden;

Overwegende dat bedoeld Ministerieel Besluit een model van dagboek vaststelt dat trouwens later door een ander werd vervangen;

Overwegende dat verhaler zijn boekhouding en dagboek gehouden heeft op de wijze door de administratie voorgeschreven;

Overwegende dat aan de hand van dit dagboek niet kan vastgesteld worden per boekjaar de verschillen in meer of in min van de voor derden geïnde bedragen ten overstaan van deze voor rekening van derden uitbetaald;

Overwegende nochtans dat deze verschillen niet van aard zijn om de belastbare inkomsten van verhaler te beïnvloeden daar het onbetwistbaar is dat de gelden ontvangen voor rekening van derden en de provisies niet belastbaar zijn;

Overwegende dat de inspecteur tijdens zijn onderzoek gevraagd heeft bij brief van 8 november 1960 (st. 75) een gecijferde opgave per zaak voor te leggen

waaruit blijkt dat de verschillen door het beheer vastgesteld verrechtvaardigd worden door niet verrekende of gebruikte provisies;

Overwegende dat verhaler weigerde aan deze vraag gevolg te geven waaruit het beheer afleidde dat er erelonen in deze rekeningen van provisies en ordégelden verborgen waren;

Overwegende dat een pleitbezorger gelast is met zaken die meerdere jaren voor de rechtsmachten hangend zijn zodat het beantwoorden der vraag van de inspecteur de verhaler zou verplicht hebben zijn boekhouding over meerdere jaren na te zien, al zijn fiches per cliënt of per zaak na te zien ten einde na te gaan of er gedurende het jaar inningen of uitgaven geschied zijn;

Overwegende dat de eis van de inspecteur buitensporig is en een niet redelijke boekhoudkundige prestatie oplegt aan een belastingplichtige die zich naar de voorschriften van de administratie gedragen heeft en waarvan de boekhouding bestempeld wordt als zijnde stipt en regelmatig bijgehouden (st. 54);

Overwegende dat de administratie aan de bewijslast die op haar rust te kort blijft;

Overwegende dat het beheer niet gerechtigd is te vermoeden dat de bedragen die niet voor eigen rekening ontvangen werden geheel of gedeeltelijk door verhaler toegeëigend werden;

Overwegende inderdaad dat dergelijk vermoeden van geen vaststaand feit afgeleid wordt;

Overwegende dat het verhaal gegrond is;

Om deze redenen,

Het Hof,

Gehoord ter openbare terechtzitting het verslag van Voorzitter P. Verwilghen en het eensluidend advies van Advokaat-generaal Baron Vinçotte;

Ontvangt het verhaal zoals het beperkt is;

Verklaart het gegrond;

Vernietigt de betwiste aanslagen in de mate waarin om ze te vestigen het beheer de geïnde provisies als belastbare inkomsten heeft beschouwd en er mee rekening hield om de totale ontvangsten te bepalen;

Veroordeelt de Belgische Staat, Ministerie van Financien, aan verhaler terug te betalen alle sommen ten onrechte geïnd hoofdens de betwiste aanslagen in de mate van hun vernietiging — met de moratoire interesten overeenkomstig art. 74 der samengeschakelde wetten;

Veroordeelt de Belgische Staat, Ministerie van Financien tot de kosten belopende in het geheel op de som van drie en twintig frank.

NOOT: Het hierboven vermeld arrest geeft een interpretatie van de woorden *ontvangsten en baten* van vrije beroepen in de artikelen 25 § 1 en 30 § 1 S.W. I.B. De wet van 20 november 1962 houdende hervorming der directe belastingen (H.I.B.) tast de waarde van deze interpretatie niet aan. Het artikel 25 § 1 is immers door de nieuwe wet ongewijzigd gelaten wijl het artikel 30 § 1 zo goed als letterlijk overgenomen wordt in het artikel 6 § 6 van de wet van 20 november 1962.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

HOF VAN BEROEP TE GENT

6e Kamer. — 6 mei 1964.

Voorzitter dwn.: M. Soenens.

Raadsheren: M.M. Bevernaege en De Brauwere.

Advokaat-generaal: M. Ely.

Advokaten: Mrs. D'Hont, K. Geirlandt en L. Lagae
(allen van Gent).

Stedebouw en ruimtelijke ordening. — Bouwvergunning. — Niet inachtnemen van de voorwaarden. — Gebouw opgericht vóór inwerkingtreden van de wet van 29 maart 1962. — Instandhouding na dit tijdstip. — Voortdurend misdrijf. — Strafbaarheid.

Hij die onder het stelsel van de besluitwet van 2 december 1946, een gebouw opricht in strijd met de voorwaarden hem opgelegd door de verleende bouwvergunning, wat te dien tijde als misdrijf omschreven werd, en dit wederrechtelijk opgericht gebouw, bij het in werking treden van de wet van 29 maart 1962, en bij inbreuk op deze wet, in stand houdt, pleegt een voortdurend misdrijf, dat, bij toepassing van laatstvermelde wet, strafbaar is.

De omstandigheid dat hij niet vervolgd werd onder het stelsel van de besluitwet van 2 december 1946, verhindert geenszins de toepasselijkheid van de nieuwe wet.

O.M., Belgische Staat en Stad Gent t/ Calberson, Hilloné.

Gelet op de tijdige en regelmatige beroepen;

Overwegende dat, zoals de eerste rechter het op gepaste wijze aangetoond heeft, de verdachte een gebouw opgericht heeft in strijd met de voorwaarden die hem opgelegd werden door de verleende bouwvergunning;

Dat het Hof onbevoegd is om de gepastheid van deze voorwaarden te beoordelen;

Overwegende dat het oprichten van het gebouw in deze omstandigheden een strafbaar feit daarstelde dat onder toepassing viel van de vroegere besluitwet van 2-12-1946;

Overwegende dat de wet van 29 maart 1962 het instandhouden beteugelt van een gebouw dat wederrechtelijk opgericht werd; dat de overtreding van de wetsbepalingen voorzien bij de telastlegging, een voortdurend misdrijf uitmaakt;

Dat de verdachte onder toepassing van deze nieuwe wetgeving valt, daar hij het door hem wederrechtelijk opgericht gebouw in stand gehouden heeft nadat voornoemde wet d.d. 29 maart 1962 van kracht geworden is;

Dat de omstandigheid dat de verdachte niet vervolgd werd onder het stelsel van de vroegere wetgeving, de toepasselijkheid van de nieuwe wet geenszins verhindert;

Overwegende dat de eerste rechter een rechtmatige straf heeft uitgesproken en op rechtmatige wijze beslist heeft nopens de burgerlijke eisen;

Om deze redenen:

En deze van de eerste rechter;

Het Hof, rechtdoende op tegenspraak:

Gelet op de wetsbepalingen in het beroepen vonnis aangehaald met dien verstande dat hier bedoeld wordt de wet van 29 maart 1962, en niet van 1963, zoals bij missing in het eerste vonnis werd vermeld, en bovendien op art. 24 wet van 15 juni 1935, en art. 211 wet-

boek van strafvordering, al deze wetsbepalingen door de heer Voorzitter op deze terechtzitting aangeduid;

Ontvangt de beroepen; verklaart ze ongegrond, en bevestigt het aangevochten vonnis;

Veroordeelt de verdachte in de kosten van het beroep, gevallen aan de zijde van het Openbaar Ministerie en begroot op 669 frank;

Verwijst hem tevens in de kosten van beroep gevallen aan de zijde van de burgerlijke partijen;

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

1e Kamer. — 16 december 1960.

Voorzitter: M. Wildiers.

Rechters: M.M. Massa en Hernould.

O.M.: M. Van de Velde.

Advokaat: Mr. J. Dyck.

Adoptie. — Strekking van art. 355 B.W. — Adoptanten van Belgische en aan te nemen kind van Franse nationaliteit. — Tegenstrijdigheid tussen de Belgische en Franse wetgevingen bij het bestaan van wettige kinderen van de adoptanten. — Toepassing van het criterium van het «overwegend belang».

Het tegen art. 97 grondwet indruisend voorschrift van art. 335, lid 4, B.W., nl. dat de rechtbank zonder opgave van redenen de aanneming homologeert of verwerpt, moet beperkend worden uitgelegd. Dit verbod betreft alleen de morele geschiktheid van de adoptant of de opportuniteit van de aanneming, niet echter de juridische bezwaren tegen een adoptie.

Adoptie van een kind van Franse nationaliteit zijnde een natuurlijk erkend kind van een der echtgenoten, die beiden de Belgische nationaliteit bezitten; uit het huwelijk der echtgenoten is een kind geboren terwijl de man kinderen uit een vorig huwelijk heeft. Volgens de wet (Belgische) der adoptanten bestaat er geen bezwaar tegen de aanneming (art. 344 B.W.); de Franse wet bepaalt daarentegen dat de adoptanten ten dage van het verzoek tot aanneming geen wettige kinderen of afstammelingen mogen hebben. Ten deze moet het criterium van het «overwegend belang» worden gevolgd. Het verbod te adopteren werd uitgevaardigd in het voordeel van de wettige kinderen van de adoptant, zodat het «overwegend belang» bij deze kinderen ligt. Het is derhalve de wet van deze kinderen, in casu de Belgische, die moet toegepast worden.

Dehouck - Houdayer.

Gezien voorgaand verzoekschrift aangeboden op 22 november 1960 door de heer Procureur des Konings te Antwerpen, strekkende tot beslissen zoals behoren zal in hiernavermelde aanneming, waarvan de geboekte akte in expeditie hieraangehecht hem namens de aannemende partij bezorgd werd door Mr. L. Veyssière, Pleitbezorger bij deze rechtbank;

Gehoord op datum van 1 december 1960 in Raadkamer in de Nederlandse taal de heer Rechter Hernould, in zijn verslag de aannemers en het aangenomen kind bijgestaan door hun raadsman Mr. J. Dyck, advocaat, in hun middelen en gezegden, alsmede de heer A. Van de Velde, Substituut-Procureur des Konings in zijn advies;

Gelet op art. 2, 34, 35, 37 en 41 der wet van 15 juni 1935;

Overwegende dat de vordering ertoe strekt tot het al of niet bekrachtigen bij toepassing van art. 355 B.W.B. van de aanneming van Houdayer Annette Marie Louise door Dehouck Hendrik Ferdinand en zijn echtgenote Houdayer Marie Louise Georgette zoals bestaand in een akte van notaris L. Gepts dd. 21 september 1960;

Overwegende dat art. 355 B.W.B. voormeld aanstipt dat de rechtbank zich uit te spreken heeft zonder motivering;

Overwegende nochtans dat bij navorsing van de ratio legis duidelijk blijkt dat dit verbod te motiveren, dat indruist tegen artikel 97 van de Grondwet en aldus beperkend dient toegepast te worden, slechts betrekking heeft op de morele geschiktheid van de adoptant of op de opportuniteit in feite een adoptie al of niet te bekrachtigen en geenszins op de juridische beletsels die een adoptie onmogelijk zouden maken (zie i.z.z. Jean Canivet « Les décisions judiciaires relatives à l'homologation des contrats d'adoption ne peuvent-elles être motivées en droit », J.T. 16-12-1951 blz. 664 en meer bepaaldelijk de voorbereidende werken van de oorspronkelijke tekst van het burgerlijk wetboek: uiteenzetting van de heer Berlier (Locré, Législation civile, éd. belge III, blz. 267 nr. 16 en 17) en van de heer Gary (Locré op cit. III blz. 288, nr. 33, zie ook Civ. Charleroi 7-6-1951 en Civ. Bruxelles 26-5-1951 met nota insgelijks in J.T. 16-12-1951, zie ook vonnis van deze rechtbank en kamer dd. 10-12-1959 in zake aanneming Suykerbuyk door Van Camp) dat het feit niet te motiveren als nadeel heeft voor de rechtsonderhorigen dat zij in onwetendheid blijven nopens de oorzaak van de eventuele weigering een aanneming te bekrachtigen met al de hieraan verbonden schadelijke gevolgen;

Overwegende dat de echtelieden Dehouck Hendrik en Houdayer Marie Louise van Belgische nationaliteit zijn, dat het te adopteren kind Houdayer Annette van Franse nationaliteit is; dat de heer Mehouch uit een eerste huwelijk drie kinderen heeft overgehouden; dat Houdayer Annette de natuurlijke erkende dochter is van Houdayer Marie Louise; dat uit het huwelijk Dehouck - Houdayer een kind geboren is op 17 december 1948;

Overwegende dat art. 344 B.W.B. zoals gewijzigd door art. 9 van de wet van 10 februari 1958 bepaalt dat een vreemdeling kan adopteren of geadopteerd worden doch tegelijkertijd verwijst naar art. 3 van het B.W.B.; dat door deze verwijzing de nadruk wordt gelegd op het principe van de toepasselijkheid op de vreemdelingen in België wat betreft hun staat en hun bekwaamheid van hun nationale wet, in zover deze niet strijdig is met de Belgische Openbare Internationale Orde (Cass. Ver. Kamers 16 februari 1955, pas. 1955, I, 637);

Overwegende dat, indien volgens de Belgische wet er geen bezwaar bestaat tegen de aanneming van het kind van een der echtelieden door zijn echtgenoot of door de twee echtelieden te zamen in het feit dat de adoptanten wettige kinderen of afstammelingen zouden hebben, zulks niet het geval is voor de Franse wet (art. 344 C.C.) waar bepaald wordt dat het bestaan van wettige kinderen of afstammelingen bij de adoptanten de aanneming onmogelijk maakt;

Overwegende dat, wat de toepasselijkheid van de ene of de andere wet betreft de rechtbank zich niet te houden heeft aan de ene of de andere wetgeving doch dat het criterium van «het overwegend belang» moet toegepast worden en in deze zin dat het beginsel «overwegend belang» of «sociaal nut» niet stram moet toegepast worden op het geheel der voorschrijf-

ten die de adoptie als rechtsinstelling beheersen maar dat elk voorschrift moet getoetst worden aan deze maatstaf van het overwegend belang (J. Canivet « de l'application en Belgique de la loi étrangère en matière d'adoption » J.T. 1953, blz. 33-38 meer bepaaldelijk nr. 22 waar als vertrekpunt van de argumentatie wordt genomen een arrest van het hof van Cassatie van 20-3-1941, Pas. 1941, I, 86, zie ook vonnis Brussel 26-10-1956, J.T. 1957, blz. 148);

Overwegende dat deze methode het best beantwoordt aan het doel dat de onderscheidene wetgevingen zich voorgesteld hebben;

Overwegende dat het verbod te adopteren voor een persoon die reeds kinderen heeft in het voordeel van deze kinderen werd uitgevaardigd, zodat het «overwegend belang» bij deze kinderen ligt; dat dus de wet van deze kinderen (meestal dus deze van de adoptant) zijne in casu de Belgische wet zal moeten toegepast worden (J. Canivet, ibid. nr. 26);

Overwegende dat de Belgische wet, wat betreft het voorschrift aangaande de mogelijkheid iemand aan te nemen voor degene die reeds afstammelingen heeft van toepassing is; dat art. 344 (wet van 10 februari 1958 art. 9) toelaat dat een persoon het kind van zijn echtgenoot adopteert (zelfs wanneer hij reeds wettige kinderen heeft);

Overwegende dat de adoptie zoals ze voorgenomen is zeker niet strijdig is met de Franse internationale openbare orde, vermits ze in deze wet in zekere gevallen zelfs toegelaten wordt;

Om deze redenen.

De Rechtbank zegt: de aanneming is bekrachtigd waarbij Dehouck Hendrik Ferdinand, hantte, geboren te Antwerpen op 10 maart 1916, weduwnaar van Van Haarlem Marie Josephine Francisca, en zijn huidige echtgenote Houdayer Marie Louise Georgette, zonder beroep, geboren te Grazay (departement Mayenne, Frankrijk), op 3 april 1922, beiden van Belgische nationaliteit, samen wonende te Deurne, Corneel Vermeylenlaan nr. 19, hebben aangenomen: Houdayer Annette Marie Louise, haarkapster, ongehuwd, geboren te Nantes (departement de Loire Atlantique, Frankrijk), op 8 mei 1941, van Franse nationaliteit, bij hen woonachtig bij akte verleden op 21 september 1960, voor Meester Lode Gepts, Notaris te Antwerpen, waarbij partijen verklaard hebben dat de aangenomene voortaan de familienaam zal dragen van de aannemende en dat zij op het ogenblik dat de aanneming definitief zal geworden zijn «Dehouck» zal heten.

VREDEGERECHT TE SINT-TRUIDEN

17 december 1963.

Rechter: M. Roelands.

Advokaten: Mrs. Reard en Derks.

1. **Huur van handelshuizen.** — Uitvoering van werken van innerlijke schikking. — Geen grond tot huurverbreking of aanspraak op schadevergoeding vóór het verstrijken van de huurtijd.
2. **Onrechtmatige daad.** — Vereisten m.b.t. een roekeloos proces.

1. Bij de artt. 7, 8 en 9 van de wet op de huur van handelshuizen zijn alleen voorzieningen betreffende verbouwingswerken getroffen; werken van innerlijke schikking of het oprichten van nieuwe gebouwen zijn aan de bepalingen van het gewone recht onderworpen.

Niet belangrijke werken, die enkel de innerlijke schikking betreffen (dit zijn werken, die het gehuurde niet wezenlijk veranderen) mogen door de huurder steeds uitgevoerd worden; zij leveren geen grond op tot huurverbreking en slechts na het verstrijken van de huurtijd aanspraak op schadevergoeding.

2. Een proces is slechts als ongeoorloofd en roekeloos aan te merken, aanleiding gevend tot het toekennen van schadevergoeding, indien het met onverschoonbare lichtzinnigheid of kwade trouw is aanhangig gemaakt.

Blanckart t./ cs. Robyns.

Gelet op de inleidende dagvaarding bij exploit van deurwaarder Coppens te St-Truiden, dd. 28 december 1957, geboekt en ingeschreven ter rolle onder nummer 5335, om op de beweegredenen erin aangehaald;

Gelet op art. 7 W.B.R. waarbij partijen zich voor Ons vrijwillig hebben aangeboden;

Gelet op onze tussenvonnissen van 18 februari 1958 en 11 september 1962 een deskundige aanstellende;

Gelet op de deskundige verslagen van de Heer Tibax van Hasselt dd. 27 juni 1960 en 16 november 1962;

Gelet op het feit dat Robijns Paul, oorspronkelijk verweerder, overleden is, maar dat het rechtsgeding hernomen werd door zijn erfgenamen;

Overwegende dat bij overeenkomst aanlegger het onroerend goed in huur heeft gegeven voor een termijn van 20 jaar, aanvang nemende op 1 januari 1952 mits een maandelijkse huurprijs van 5.000 F, de grondlasten, enz.;

Overwegende dat aanlegger tevens zijn handelsfonds, begrijpende cliënteel, roerende goederen, keukengasvuur, meubels, gordijnen, tapijten, enz... aan oorspronkelijke verweerder verkocht voor een bedrag van 430.000 F;

Overwegende dat aanleggers zich beroepen op art. 9 al. 2 der wet van 30 april 1951, betreffende de huur van handelshuizen;

Overwegende dat art. 7, 8 en 9 van hoger genoemde wet de verbouwingswerken regelen, doch niet de werken van innerlijke schikking of het oprichten van nieuwe gebouwen, die aan het gemeen recht onderworpen blijven; (Alg. Pract. Rechtsverz. V. Huur van Handelshuizen n. 47-48 - Tschoffen et. Debruin, n. 59 - Hilbert et Mary n. 70 - De Page n. 786 bis A);

Overwegende dat als werken van innerlijke schikking, die aan het gehuurde goed geen wezenlijke veranderingen brengen, beschouwd worden b.v.b. het verdelen van plaatsen door een houten schutsel; (A.P.R. v. Huur van Handelshuizen - n. 47 -);

dat als oprichten van nieuwe gebouwen b.v. beschouwd worden het bijbouwen van een keuken, het oprichten van een stal of bergplaats; (op. dt. n. 47);

Overwegende dat beschouwd worden als verbouwingswerken, deze die de structuur van het gebouw blijvend veranderen; b.v. het aanbrengen van uitstaranen;

Overwegende dat de niet belangrijke werken die enkel de innerlijke schikking aangaan steeds door de huurder mogen uitgevoerd worden; (De Page IV, n. 657);

Overwegende dat het de huurder echter verboden is verbouwingswerken uit te voeren die de aard of de bestemming van het goed wijzigen;

Overwegende dat uit de deskundige verslagen gebleken is dat voor 13.125 F + 11.981 F, samen 25.106 F werken nodig zijn om dit gebouw terug te brengen in zijn oorspronkelijke staat, er wel aan toevoegende

dat de door de huurder uitgevoerde werken « als werken van innerlijke schikking mogen worden genoemd » en dat deze laatste niet van aard zijn om enig letsel aan de constructie der woning te veroorzaken;

Overwegende evenwel dat aanlegger rekening houdend met het bedrag van 25.106 F aanvoert dat in casu geen sprake kan zijn van werken van innerlijke schikking;

Overwegende echter dat de enige verplichting die de huurder heeft er in bestaat de bestemming van het gehuurde goed te eerbiedigen, het te gebruiken als een goed huisvader en het in goede staat van onderhoud terug af te leveren bij het verstrijken van de huurtermijn;

Overwegende daarenboven dat de deskundige aanstipt dat zo de woning in haar oorspronkelijke staat dient te worden teruggebracht, zulks een reeks aanpassingswerkjes zou vergen; dat hieruit mag worden afgeleid dat het aangebracht materiaal gemakkelijk kan weggenomen worden, hetgeen er op wijst dat het in casu niet over verbouwingswerken gaat, daar de essentie van deze laatste juist in hun blijvend karakter ligt;

Overwegende dat het aanbrengen van werken van innerlijke schikking geen verbreking van de huur medebrengen, noch schadevergoeding voor het verstrijken van de normale huurtermijn, dewelke eerst verstrijkt op 31 december 1971;

Overwegende dat art. 7 der wet van 30 april 1951 bepaalt dat indien er werken worden uitgevoerd zonder instemming of machtiging of zonder dat de bepalingen daarvoor werden in acht genomen, de verhuurder of eigenaar enkel de werken kunnen doen stop zetten, totdat hierover verder door de rechtbank wordt beslist;

dat art. 9 van genoemde wet voorziet dat ten aanzien van de door de huurder zonder verlof ondernomen verbouwingen, de verhuurder, hetzij in de loop van de huur, hetzij bij het eindigen ervan, kan eisen dat de lokalen in hun vroegere toestand worden hersteld, onverminderd schadevergoeding zo daartoe grond bestaat;

Overwegende dat op grond van art. 9 lid 2 van bovengenoemde wet, alleen die verbouwingswerken kunnen aanleiding geven tot huurverbreking, die een verandering van bestemming of een misbruik, nadelig voor de verhuurder, uitmaken overeenkomstig art. 1729 B.W.;

dat in dat verband « Paternoster, Beaux Commerciaux nr 130 » aanstipt « Le Bailleur pourra même dans les cas graves, demander la résolution du bail sur base de l'article 1729 du code civil »;

Overwegende dat gebleken is dat verweerder enkel de lokalen volgens zijn noodwendigheden inrichtte en op zulke wijze dat ze steeds in hun originele toestand kunnen teruggebracht worden;

Overwegende bovendien dat de deskundige besluit dat het gebouw in een zeer behoorlijke staat van onderhoud verkeerde;

Dat in die omstandigheden verweerder het einde van het kontrakt zal moeten afwachten om eventueel schadevergoeding te kunnen vragen zulks voor het geval de huurder hem de verhuurde zaak niet in goede staat teruggeeft;

Overwegende dat de verhuurder nochtans tijdens het huurkontrakt de huurder tot huurstellingen zou kunnen dagvaarden, indien deze laatste het verhuurde goed misbruikt, zodat er een onmiddellijk en groot nadeel voor de verhuurder zou uit voortvloeien;

Overwegende dat zulks in casu niet het geval is en

derhalve de eis van verzoeker in zijn geheel ongegrond voorkomt;

Op tegeneis :

Overwegende dat verweerders bij tegeneis een vergoeding eisen van 20.000 F voor tergend en roekeloos geding;

Overwegende dat de eiser geen fout begaat door het feit alleen voor een Rechtbank te dagvaarden dat immers deze daad slechts ongeoorloofd en roekeloos wordt en aanleiding geeft tot het toekennen van schadevergoeding, indien het feit van in rechte op te treden gesteld wordt met onverschoonbare lichtzinnigheid of kwade trouw; (cfr. Burg. Rechtb. Kortrijk 20-5-1954 - R.C.A.R. 1955 nr 5625);

Dat in casu de onvoorschoonbare lichtzinnigheid niet blijkt voorhanden te zijn en de kwade trouw niet bewezen werd en derhalve de tegeneis ongegrond voorkomt;

Om deze redenen :

Wij, Vrederechter, alle andere of tegengstrijdige besluiten verwerpend en rechtdoende op tegenspraak;

Gelet op de artt. 2, 30, 34, 37 en 41 der wet van 15 juni 1935;

Herzien onze tussenvonnissen van 18 februari 1958 en 11 september 1962;

Verlenen akte dat het huidig rechtsgeding hernomen wordt door de erfgenamen van oorspronkelijk verweerder, overleden zijnde, namelijk :

1. Bogemann Elly, weduwe Robijns Paul,
2. Robijns Anny,
3. Robijns Paul,
4. Bogemann Elly in haar hoedanigheid van moeder en wettige voogdes van haar minderjarige kinderen Eddy, Tony en Marc,

Verklaren de vordering van eiser in de huidige stand van het geding ontvankelijk, doch ongegrond en wijzen hem af;

Verwijzen hem in de kosten van het geding;

Rechtdoende over de tegeneis :

Wijzen hem af als zijnde ongegrond.

VREDEGERECHT TE ANTWERPEN

2e Kantoor — 18 juni 1964.

Rechter : M. Angenot.

Advokaten : Mrs. Smets en Van Nieuwerburgh.

Rijksdienst van de Pensioenen der zelfstandigen. — Onderscheid tussen de verjaring ex de wet van 31 augustus 1963 en ex art. 8 van de wet van 30 juni 1956.

De verjaring volgens de wet van 31 augustus 1963 geldt niet met terugwerkende kracht ten aanzien van vorderingen die in 1956 en 1957 ontstaan zijn. De bij art. 8 van de wet van 30 juni 1956 ingestelde verjaring (drie jaar) is een andere en werd niet retroactief afgeschaft.

R.P.Z. t/ Porra.

Overwegende dat de eis strekt tot veroordeling van verweerder om aan aanlegger te betalen de som van

655 F, hoofdens achterstallige wettelijke bijdragen, verhoogd met intresten en boeten over de jaren 1956 en 1957, ingevolge haar aansluiting bij de A.S.L.K. onder refertenummer 3309 80135, in toepassing der wetten van 28 maart 1960 en 30 juni 1956 betreffende de rust- en overlevingspensioenen der zelfstandigen, samen met verwijzing van verweerder in de verwijlintresten vanaf 30 juni 1963 op 480 F, de gerechtelijke intresten, de kosten van het geding en met verklaring van voorlopige uitvoerbaarheid van het te vellen vonnis;

Overwegende dat verweerder de verjaring opwerpt volgens de beschikkingen van de wet van 31 augustus 1963, die uitwerksel kreeg vanaf 1 juli 1963;

Overwegende dat deze wet echter niet met terugwerkende kracht mag toegepast worden op vorderingen die ontstaan zijn op het einde van het jaar 1956 en op het einde van het jaar 1957, zijnde de wettelijke verzekeringsbijdragen over die jaren;

Dat de wet van 30 juni 1956 in haar artikel 8 een andere verjaring heeft ingesteld voor de vordering tegenover een onderworpen die verzuimd heeft zijn pensioenfonds te vestigen, en dat zij niet met terugwerkende kracht afgeschaft is geworden;

Dat deze verjaring niet ingeroepen wordt en overigens niet nuttig zou kunnen ingeroepen worden;

Dat de ingebrekestelling van 27 oktober 1961 inderdaad het vertrekpunt is van de termijn van drie jaar van deze verjaring, en dat deze dus niet verstreken is;

Dat verweerder zich vergist wanneer hij meent dat die ingebrekestelling of vordering tot vestiging binnen de drie maanden van het wettelijke pensioenfonds als een akte van sluiting wordt bedoeld;

Overwegende dat er ten gronde geen betwisting gerezen is;

Om deze redenen :

Wij, Vrederechter, rechtdoende tegensprekelijk, veroordelen verweerder om aan aanlegger te betalen de som van 655 F, met de verwijlintresten vanaf 30 juni 1963 op het bedrag van 480 F, tot op de dag van de betaling.

Veroordelen verweerder tot de kosten van het geding, deze tot heden belopende op 31 F.

BIBLIOGRAFIE

Nederland

- Democratie in debat.* Door J. L. Heldring, Kwee Swan Liat, J. M. G. Thurlings en P. Valkenburgh. — Meppel, J. A. Boom & Zoon (Egel-reeks, nr. 2).
- Geurts P. A. M., Het eerste grote conflict over de eigen rechtspraak der Leidse universiteit. Reeds verschenen onder de titel Mr. Willem van Assendelft, kanunnik-schoolmeester te Leiden (1579-1591) en het Privilegium fori der universiteit. — Utrecht, Het Spectrum. VII.*
- Gorter W. S. A. N., De ombudsman verbeeld. Een actuele ideologische verkenning op nationaal en internationaal gebied. — Zwolle, W. E. J. Tjeenk Willink.*
- Kerkhoven C. L. M., Grondslagen der loontechniek. 5e dr. — Alphen aan den Rijn, N. Samsom.*
- Mayne Richard, De Gemeenschappelijke markt. Verleden, heden en toekomst van de E.E.G. (The Community of Europe). Vert. door Peter F. Benink Bolt. 2e dr. — Utrecht, Het Spectrum.*

Meyers J., Administratieve facetten in de kapitaal-goederenindustrie. — Alphen aan den Rijn, N. Samsom.

Nederlands Bestuursrecht. Uitgave 1962. Bew. onder leiding van G. A. van Poelje, F. F. X. Cerutti, A. M. Donner e.a. — Alphen aan den Rijn, N. Samsom.

Nederlandse, Het, gevangeniswezen. Nota over het Nederlandse gevangeniswezen, aangeboden door de minister van justitie aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal. — 's-Gravenhage. Staatsdrukkerij-en Uitgeverij.

Ombudsman, De. Rapport van de studietoelichting, ingesteld door het bestuur van de Vereniging voor administratief recht, ter beantwoording van de vraag, in hoeverre de instelling van een parlementaire ombudsman naar Scandinavisch voorbeeld voor Nederland wenselijk is. — Haarlem, H. D. Tjeenk Willink en Zoon.

Onderlinge, De, verhouding van wettelijke voorschriften, van verschillende wetgevers afkomstig. Verslag van de algemene vergadering gehouden te Utrecht op 27 september 1963 ter behandeling van de pre-adviezen van E. H. s'Jacob en J. C. Somer. — Haarlem, H. D. Tjeenk Willink en Zoon.

Smits P., en Van Loon J., Drank- en horecawet. Commentaar, uitvoeringsvoorschriften en jurisprudentie — Alphen aan den Rijn, N. Samsom. Losbl. in ringband.

Frankrijk

Barrère Alain, Economie et institutions financières. T. I : Institutions financières. Coll. « Précis Dalloz ». — Dalloz.

Bouvié J., Précis de législation du travail. 5e édit. mise à jour. Coll. « L'Enseignement technique et professionnel ». — Eyrolles.

Cabrillac Henry, Introduction au droit bancaire. — Dalloz.

Demethon Henri, Traité du domaine de l'Etat. 6e édit. entièrement refondue et mise à jour. Coll. « Traité Dalloz ». — Dalloz.

Du Pontavice Emmanuel, Sortais Jean-Paul, Piedelievre A. et Lestan G. de, L'Affrètement par charte-partie. Préf. de Michel de Juglart. « Bibliothèque de droit maritime, fluvial, aérien et spatial ». — Libr. gén. de Droit et de Jurispr.

Etudes juridiques offertes à Léon Julliot de la Morandière. Publié avec le concours de C.N.R.S. — Dalloz.

Eurolibri n° 8, Taxes indirectes perçues à l'importation dans les 6 pays de la C.E.E., Mise à jour n° 3 du 30 novembre 1964. Coll. « Eurolibri ». — Dalloz.

Gabolde Christian, Nouvelles règles de la procédure du contentieux administratif et fiscal (Tribunaux administratifs). Complément et mise au courant du « Traité pratique de la procédure administrative ». — Dalloz.

Imbert, s. la dir. de Jean, Quelques procès criminels des XVIIe et XVIIIe siècles, prés. par un groupe d'étudiants. Préf. de Jean Imbert. Coll. « Travaux et recherches de la Faculté de Droit et des Sciences économiques de Paris. Série « Sciences historiques ». — Press. Univ. de France.

Juret Pierre-Marie, Le Domaine public maritime. — Dalloz.

Koenig Pierre, La fonction publique de la République Fédérale allemande. « Collection de l'Institut de droit comparé de Strassbourg ». — Dalloz.

Pascal Georges et Plumelle Serge, Infracode. Précis schématique de responsabilité en matière d'acci-

dents de la circulation. Préf. de René Dallant. — Technique et vulgarisation.

Pasetti G. et Trabucchi A., avec le collab. de Miele A., Code des communautés européennes. T. I. Traités, protocoles et conventions. Règlements intérieurs. — Dalloz.

Rapin A., Dupouy C. et Poly J., Précis de droit commercial. III. de 43 tabl. « Bibliothèque de l'enseignement technique ». — Dunod.

Reboud Louis, Essai sur la notion de chômage structurel dans le capitalisme évolué. Coll. « Essais et travaux de l'Université de Grenoble », n° 19. — Dalloz.

Engeland

Blackwell L., Murder, Mystery and the Law. — Bailey Bros.

Block E. B., The Vindicators. — Redman.

Brill K. & R. Thomas, Children in Homes. — Gollancz.

Buckley H. B., The Companies Act. — Butterworth.

Ferguson J. H. & McHendry D. E., Elements of American Government. — McGraw.

Gibson A., Conveyancing. — Kersley Law Notes.

Gladden E. N., Essentials of Public Administration. 3e. — Staples P.

Handicapped Children and Their Families. Carnegie U.K. Trust, Comely Park Ho., Dunfermline, Fife.

Holdsworth, Sir W. A., History of English Law. — Methuen.

Humphreys T. S., Notes on Matrimonial Causes Proceeding in District Registries. — Oyez Pubns.

Jackson, Richard Meredith, The Machinery of Justice in England. 4r. — Camb. U.P.

James Philips S., General Principles of the Law of Torts. 2r. — Butterworth.

Macdonald Ian A., Resale Maintenance. — Butterworth.

Robb A. C., Guide to Superannuation for Local Authorities, 1st Suppt. — Shaw & Sans.

Schacht J., An Introduction to Islamic Law. — Oxf. U.P.

Shields J. U. M. & Duncam J. A., The State of Crime in Scotland. Lib. of Criminology. — Travistock Pubns.

Smith Brian C., Regionalism in England. No. 1: Regional Institutions. — Acton Soc. Trust.

Stoljar S. J., The Law of Quasi-Contract. Law Bk. Co. of Australasia. — Sweet & M.

Thornberry C., The Stranger at the Gate: A Study of the Law on Aliens and Commonwealth Citizens. — Fabian Soc.

Tizard J., Community Services for the Mentally Handicapped. Oxf. med. Pubns. — Oxf. U.P.

Turner Merfyn, A Pretty Sort of Prison. — Pall Mall P.

Tuska C. D., An introduction to Patents for Inventors and Engineers. « Patent Notes for Engineers ». — Dover Pubns. Inc. Constable.

Whiteside J., The History of the Justices' Clerks' Society. E. R. Horsman, Court House, Castle Rd., Scarborough, Yorks.

Zwitserland

Dupertuis Pierre-Robert, Le droit d'auteur dans le domaine de la publicité commerciale. — Lausanne, Nouvelle bibliothèque de droit et de jurisprudence, 1964.

Hepner Elie, Das jüdische Erbrecht. Referat. — Zürich, Bank Koschland & Hepner, 1958.

Immer Pierre, La perte de la nationalité suisse par l'écoulement du temps. Péremption de la nationalité. — Lausanne, Nouvelle bibliothèque de droit et de jurispr., 1964.

- Koschland Max.*, Das Sachenrecht im Talmud. Referat. — Zürich, Bank Koschland & Hepner, 1960.
- Koschland Max.*, Die Stellvertretung im Tamud. Referat. — Zürich, Bank Koschland & Hepner, 1964.
- Naymark G. A.*, Ordonnance sur le registre du commerce. Jurisprudence fédérale et cantonale. Préf. de René Couchepin. — Lausanne, Nouvelle bibliothèque de droit et de jurispr., 1964.
- Die Personalführung in der öffentlichen Verwaltung.* (Beitr. von Hans Ulrich u.a.) Einsiedeln, Zürich, Köln, Benziger, 1964.
- Pedrazzini Mario M.*, Gutachen über die Gesetzmässigkeit und die Vertretbarkeit von Art. 6, Abs. I. des Entwurfes einer Geschäftsordnung für die Eidgenössische Schiedskommission betreffend Verwertung von Urheberrechten. Erstattet für den Dachverband der Urheberrechtsnutzer. — Zürich 24, Waldmannstr. 10, Dr. F. Bersinger, 1958.

Oostenrijk

- Entscheidungen des österreichischen Obersten Gerichtshofes in Zivil- und Justizverwaltungssachen.* — Veröffentlich. v. seinen Mitgliedern. Jg. 1962. — Wien, Österr. Staatsdruckerei, 1964.
- Heller Viktor*, Mietrechtliche Entscheidungen. Hrsg. v. Viktor Heller, Felix Jensik. — Wien, Manz, 1964.
- Lewisch Peter*, Vergleich der österreichischen mit der deutschen und schweizerischen Rechtsprechung zum Gleichheitsgrundsatz. — Wien, 1963.

Duitsland

- Amelunxen Clemens*, Politische Straftäter. Ein Beitrag z. Kriminologie d. Staatsgefährdung. — Hamburg, Verl. Kriminalistik, 1964.
- Bauer Albert*, Der Schiedsmann in Strafsachen. Seine Dienstgeschäfte, einfach u. prakt. dargest. nach d. Schiedsmannsordnung u. d. Hess. Schiedsmannsgesetz. — Siegburg, Reckinger, 1964.
- Below Georg von*, Die Ursachen der Rezeption des römischen Rechts in Deutschland. Neudr. d. Ausg. München, 1905. — Aalen, Scientia Verl., 1964.
- Berg Hans*, Handelsrecht einschliesslich Gesellschafts- und Wertpapierrecht. (72 Fälle mit Lösungen.) Durchges u. erg. Aufl. 13-15 Tsd. — Stuttgart, Kohlhammer, Düsseldorf, Schwann, 1964.
- Berg Hans*, Die Klausurarbeit im Referendarexamen. Völlig Neubearb. Aufl. 8-10 Tsd. — Stuttgart, Kohlhammer, Düsseldorf, Schwann, 1964.
- Bergmann Alexander*, Internationales Ehe- und Kindschaftsrecht. 3., neu bearb. Aufl. (Lösebl.-Ausg.). Lfg. 27. — Frankfurt a. M., Verl. f. Standesamtswesen, 1964.
- Briskens Norbert*, Der Schutz der Hypothekengläubiger bei Gebäudeversicherung. — Karlsruhe: Verl. Versicherungswirtschaft, 1964.
- Drexilius Matthias*, Irrtum und Risiko. Rechtsvergleichende Untersuchungen u. Reformvorschläge zum Recht d. Irrtumsanfechtung. — Frankfurt a. M., Berlin, Metzner, 1964.
- Faust Fritz*, Das Potsdamer Abkommen und seine völkerrechtliche Bedeutung. 3., Neubearb. Aufl. — Frankfurt a. M., Berlin, Metzner, 1964.
- Filios Paul, Chr.*, Die Gefährtragung beim Kauf (§ 446 BGB) im Rahmen des Synallagmas. — Berlin, de Gruyter, 1964.
- Hespe Klaus*, Zur Entwicklung der Staatszwecklehre in der deutschen Staatsrechtswissenschaft des 19. Jahrhunderts. — Köln u. Berlin, Grote, 1964.
- Heyen Edgar*, Der Regressverzicht der Feuerversiche-

- rer. Wesen u. Bedeutung dieser Absprache bei übergreifenden Schadeneignissen. — Karlsruhe, Verl. Versicherungswirtschaft, 1964.
- Kessler Joachim*, Die Bindung des Schiedsgerichts an des materielle Recht. — Köln, Berlin, Grote, 1964.
- Mühl Max.*, Untersuchungen zur altorientalischen und althellenischen Gesetzgebung. Neudr. d. Ausg. 1933, Verm. ume. Nachw. d. Verf.: Zu symerischen Kodifikationen. — Aalen/Würt., Scineta Verl., 1963.
- Müthling Hans*, Das gesamte Steuerrecht der Abschreibungen. 2. Aufl. (Lösebl.-Ausg. Grundwerk). — Wiesbaden, Betriebswirtschaftl. Verl. Gabler, 1964.
- Plath Eberhard*, Die Betreuung des Wohnungsbaues durch Unternehmen. — Hamburg, Hammonia-Verl., 1964.
- Pointet Pierre Jean*, Der Schutz der Marke (La Protection de la marque, dt.). Vorschläge z. Revision d. schweizer. Bundesgesetzes über Fabrik- u. Handelsmarken. (Aus d. Franz.) übers. von Paul Braendli. — Weinheim/Bergstr., Verl. Chemie, 1964.
- Rehbinder Manfred*, Die Film-Versicherung. Darstellung u. Dokumentation. — Baden-Baden, Verl. f. Angewandte Wissenschaften, 1964.
- Scherer Werner u. Theo Krekeler*, Das Recht der Unabkömmlichkeitstellung des Bundes und der Länder. Mit e. systemat. Einf. — Berlin u. Frankfurt a. M., Vahlen, 1964.
- Schneider Egon*, Enteignung und Aufopferung. Eine fallrechtl. Darstellung d. Entschädigungsansprüche. — Berlin u. Frankfurt a. M., Vahlen, 1964.
- Schumann Hans*, Handelsrecht. T. 3. — Wiesbaden, Betriebswirtschaftl. Verl. Gabler, 1964.
- Ule Carl Herman u. Becker Franz*, Verwaltungsverfahren im Rechtsstaat. Bemerkungen zum Musterentwurf e. Verwaltungsverfahrensgesetzes. — Köln u. Berlin, Grote, 1964.
- Worm Kurt*, Das Arbeitsverhältnis leitender und langjähriger Angestellter. — Stuttgart, München, Hannover, Boorverg, 1964.
- Wuttke Horst.*, Aussenwirtschaftsgesetz und Versicherungswirtschaft. Entwicklung u. Stand d. Devisenrechts. — Karlsruhe, Verl. Versicherungswirtschaft, 1964.
- Zacher Hans F.*, Freiheit und Gleichheit in der Wohlfahrtspflege. Rechtsgutachten betr. d. Verfassungsmässigkeit d. Regelung d. Verhältnisses zwischen öffentlicher u. freier Wohlfahrtspflege durch d. Bundessozialhilfegesetz u. d. Gesetz f. Jugendwohlfahrt. Erstattet im Auftr. d. Regierung d. Landes Hessen. — Köln, Berlin, Bonn, München, Heymann, 1964.

BALIELEVEN

Conferentie van de Jonge Balie te Brugge

Plechtige openingszitting van 17 oktober 1964

Het was weer hoogdag voor de Conferentie van de Jonge Balie te Brugge, vermits op zaterdag 17 oktober 1964 de plechtige openingszitting van het gerechtelijk jaar 1964-1965 plaats vond.

Talrijke genodigden en confraters waren bijeengekomen in één van de prachtige zalen van het historische justitiepaleis op de Burg: onder de aanwezigen bevonden zich de Heer Minister van Justitie P. Vermeylen, de Heer Procureur-Generaal Matthys, de Heer Voorzitter van het Verbond der Belgische Advokaten, Mr. De Gryse, en talrijke vertegenwoordigers van binnen- en buitenlandse conferenties.

Na tot al de aanwezigen een gepast welkomwoord te hebben gericht, stelde de Voorzitter der Conferentie, Mr. F. Dousselaere, de jongste spreker voor die ooit de openingsrede te Brugge heeft gehouden: het was de eerste jaars stagiaire Mr. Yvan Verougstraete, die als onderwerp gekozen had: «De jaarrekeningen van de N.V. in de E.E.G.».

Het lijkt begrijpelijk dat deze jonge confrater ietwat onderhevig was aan plankenkoorts, maar het dient evenzeer onderstreept dat de inhoud van deze spreekbeurt uiterst voortreffelijk was verzorgd. Meester Verougstraete beheerste het onderwerp volkomen en hij legde een duidelijk getuigenis af de problemen die de jaarrekeningen van de N.V. in de verschillende landen stellen, te begrijpen. De zwakheden van ons stelsel en van deze van het buitenland wist hij op uitzonderlijke wijze te beschrijven.

De tekst van deze uitstekende rede zal in een van onze aanstaande nummers gepubliceerd worden.

Het antwoord van de Heer Stafhouder en zijn welkomwoord tot de nieuw ingeschreven stagiairs was gepast.

Na deze zitting had een receptie plaats in de balkonzal van het Provinciaal Hof, waar de speechen gehouden werden door de Heer Burgemeester Van Damme en door Mr. Dousselaere. Ook deze receptie was geslaagd.

's Avonds had vanzelfsprekend het traditioneel feestmaal plaats in het hotel Memlinc Palace, gelegen aan de Markt te Brugge. Hiermee werd een succesvolle dag voor de Conferentie van de Jonge Balie te Brugge besloten.

W. L.

MEDEDELINGEN

Handelsregister en strafregister.

Wij achten het nuttig aan onze lezers de tekst mede te delen van een schrijven dat op 19 oktober j.l. door Mr. P. Speyer der balie van Antwerpen toegezonden werd aan de Heer Minister van Justitie.

De inhoud van dit schrijven spreekt voor zichzelf.

* * *

Hooggeachte Heer Minister,

Met deze heb ik de eer de conversatie te bevestigen die ik met de heer Raadsheer bij Uw kabinet, de heer *Juliaan Van Hoeylandt*, onlangs, op het Gerechtsgebouw te Brussel, mocht hebben.

Ik heb uiting gegeven aan mijn emotie ten opzichte van de artikelen 25 en 26 van de gecoördineerde wetten betreffende het handelsregister (coördinatie van 20 juli 1964, verschenen in het Belgisch Staatsblad van 8 aug. 1964, blz. 8708 en volgende), thans in werking gesteld bij Koninklijk Besluit van 18 augustus 1964 (Staatsblad van 25 augustus 1964, blz. 9085 en volgende).

Uit deze twee artikels blijkt dat het centraal handelsregister op de hoogte dient gesteld te worden van een aantal gerechtelijke beslissingen, daarinbegrepen strafrechtelijke beslissingen (zie nl. sub. 9° en 11°) en beslissingen die de eer van een handelaar kunnen aantasten (zie nml. sub. 2°, 3°, 6°, 8° en 10°), zelfs wanneer

deze beslissingen nog niet in kracht van gewijsde gegaan zijn.

Volgens artikel 26, behoort het de handelaar zelf te zorgen voor het lichten en doorzenden van het bewijs dat een rechtsverhaal ingesteld werd.

Met andere woorden, hetgeen tot nu toe nooit mocht gekend worden, nml. het strafregister van een burger, zal voortaan op het handelsregister een onmiddellijke openbaarheid kennen en dit zelfs wanneer de beslissing nog geenszins definitief is en een vrijspraak nog kan tussenkomen.

Onnodig te zeggen dat, niettegenstaande een eventuele vrijspraak, het kwaad zal gesticht geweest zijn, daar niemand meer vertrouwen zal stellen in een handelaar die — al was het dan maar enkel in eerste aanleg — strafrechtelijk werd veroordeeld of die van zekere van zijn rechten werd ontheven.

Ik wil dan nog verder niet uitweiden omtrent alle mogelijke vergissingen, zoals deze waarvan b.v. melding in het vonnis van de Tweede Kamer der Rechtbank van eerste Aanleg te Brussel, d.d. 17 november 1959 (Journal des Tribunaux 1960, blz. 81) en in het arrest van de Zevende Kamer van het Hof van Beroep te Brussel, d.d. 14 april 1961 (Journal des Tribunaux 1961, blz. 486), zaak waarbij de Belgische Staat onlangs, bij vonnis van de Tweede Kamer van de Rechtbank van eerste aanleg te Brussel d.d. 29 september 1964, tot F 4.950.000,— schadevergoeding plus interesten en kosten, werd veroordeeld.

De artikelen 25 en 26 lijken mij dus werkelijk reële juridische ketterijen te zijn, tenzij de leer afgeschaft wordt die mij steeds werd gedoceerd — en die haar oorsprong vindt in de mooie beginselen van de Franse omwenteling — nml. dat een man als onschuldig wordt aanzien tot wanneer hij door een in kracht van gewijsde gegane beslissing, veroordeeld is.

Ik denk dat het voor iedereen nuttig zal geweest zijn dat ik Uw welwillende aandacht, hooggeachte Heer Minister, aldus, gevestigd heb op een uiterst gevaarlijke innovatie die, ongelukkig, wegens overvloed van wetgevend werk, tot nu toe, aan de gerechtelijke middens, schijnt ontsnapt te zijn.

Inmiddels verblijf ik, hooggeachte Heer Minister, met zeer bijzondere hoogachting,

Uw zeer dw.,

Prof. E. Van Dievoet - prijs

Wij hebben met genoegen vernomen dat de Prof. E. Van Dievoet-prijs toegekend is geworden aan de Heer Walter Van Gerven, buitengewoon docent aan de Universiteit te Leuven voor zijn werk «Bewindsbevoegdheid. Rechtsvergelijkende bijdrage tot een algemene theorie van bewind over andermans vermogen».

De commissie, aangesteld om de prijs toe te kennen, bestond uit Prof. G. Van Hecke van de universiteit Leuven, Prof. G. De Grooth van de universiteit Leiden, Prof. L. Remouchamps van de Vrije Universiteit Brussel.

Wij hebben destijds in het Rechtskundig Weekblad de bijzondere verdiensten van het bekroonde werk doen uitschijnen en wensen de Heer Van Gerven van harte geluk met deze zo verdiende onderscheiding.

**Studiecentrum voor Buitenlands Recht
en Rechtspleging te Leuven.**

Op uitnodiging van het Studiecentrum voor Buitenlands Recht en Rechtsvergelijking te Leuven zal de Heer L. J. Brinkhorst, Redaktiesekretaris van de « Common Market Law Review » en Medewerker van het Europa-Instituut te Leiden, op donderdag 29 oktober 1964, te 20.00 uur in het « Huis der Rechten », Koning Albertlaan 40, te Leuven, een voordracht houden met als onderwerp: « De harmonisatie van de wetgevingen in de Europese Economische Gemeenschap ».

Alle belangstellenden zijn hartelijk welkom.

TIJDSCHRIFTEN

Verzameling der Arresten en Adviezen van de Raad van State, jg. 1964 mei :

Rechtspraak.

Tijdschrift voor sociaal recht, jg. 1964, nr. 5 :

Stroobant M., Het rechtsstatuut van de handelsvertegenwoordiger. Beschouwingen bij artikels 1 en 2 van de wet van 30 juli 1963.

Nederlands Juristenblad, jg. 1964, nr. 34 :

Van der Woude M.V., De Minister en de uitzendtypistes. — Knuttel W.P.C., Adoptie buiten de moeder om. — Polak J.M., Broederschap der Notarissen.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-amt en Registratie, jg. 1964, nr. 4830 :

Van Sikkelerus W.P., De bewijskracht der aktie. — Mulder A.A., Naar aanleiding van de rechtsvraag in W.P.N.R., nr. 4825. — Kolléwijn R.D., Overzicht der Nederlandse Rechtspraak: Internationaal Privaatrecht (I).

Rechtsgeleerd Magazijn Themis, jg. 1964, nr. 4 :

Redactiewisseling. — Cleveringa, Het belang der vordering.

Journal des Tribunaux, jg. 1964, nr. 4460 :

Potvin G., Coups d'oeil sur l'évolution du droit et de la vie judiciaire depuis 1920. — Jurisprudence. — Demeir P., La Chronique Judiciaire.

Revue pratique du Notariat Belge, jg. 1964, nr. 2499 :

J. Bagniet, L'exécution des actes notariés dans les pays de la Communauté économique européenne.

Recueil Dalloz, jg. 1964, nr. 32 :

Lucas Paul-Louis, La loi.

Revue du Droit Public et de la Science Politique en France et à l'étranger, jg. 1964, nr. 4 :

Fabre J. et Morin R., A propos d'une décision du Tribunal des Conflits. Quelques aspects actuels du contrôle des sociétés d'économie mixte. — Waline M., Notes de jurisprudence. — Conclusions des Commissaires du Gouvernement.

Revue Française de Science Politique, jg. 1964, nr. 4 :

Meynaud J., Les catégories dirigeantes italiennes. — Bourricaud F., Remarques sur l'obligatoire péruvienne. — Marais O., La classe dirigeante au Maroc.

Osterreichische Zeitschrift für öffentliches recht, jg. 1964, nr. 1-2 :

Voegelin E., Der Mensch in Gesellschaft und Geschichte. — Dempf A., Polis und Imperium. — Michels Th., Forma Justitia. — Schmölz F.M., Societas civilis sive Respublica sive Populus. — Von Randa A., Die Pax austriaca. — Maier H., Der Bürger im Obrigkeitsstaat. — Gebhardt J., Die politische Institution im Dienste der metaphysischen Revolution. — Fraenkel E., Strukturdefekte der Demokratie und deren Überwindung.

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"